

O'zbekiston Respublikasi
IIV nashri

ҚОНУНИЙЛИК ВА ҲУҚУҚ-ТАРТИБОТ УЧУН!

POSTDA

Gazeta 1930-yil 12-maydan chiqqan boshlagan • E-mail: postda@evo.uz • 2015-yil 31-yanvar, shanba • № 05(4106)

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI IIV ҲАЙЪАТИ МАЖЛИСИ

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Ҳайъатининг йил якунларига бағишланган мажлиси бўлиб ўтди. Унда вазирликнинг бош бошқарма, бошқарма, мустақил бўлимлари раҳбарлари ҳамда жойлардаги ички ишлар идораларининг бошлиқлари ва масъул ходимлари иштирок этишди.

Ҳайъат мажлисини Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазири, генерал-лейтенант А. Аҳмедбаев кириш сўзи билан очди ва олиб борди.

Вазир ички ишлар идоралари томонидан 2014 йил давомида мамлакатимизда ҳуқуқ-тартибот ва қонунийликни мустаҳкамлаш, жиноятчиликка қарши курашиш, жамоат тартибини сақлаш, тинчлик-осойишталик ва фуқаролар хавфсизлигини таъминлаш борасида зарур чора-тадбирлар амалга оширилиб, муайян натижалар қўлга киритилганини, республикамизда барқарор вазият сақлаб қолинганлигини қайд этди. Бу каби ютуқлар замирида республикамиздаги барча ҳуқуқ-тартибот идоралари қатори ички ишлар органлари ходимларининг

машаққатли меҳнати ётганини таъкидлаб ўтди.

Яқунланган йил давомида мамлакатимизда жамоат хавфсизлигини мустаҳкамлаш, ижтимоий-сиёсий ва тезкор вазиятни барқарорлаштириш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишда жамоатчилик вакиллари билан ҳамкорликда кенг қўламли тезкор-қидирув ва профилактик тадбирлар ўтказиб келинди. Аynиқса, бўлиб ўтган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси, халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов жараёнида фуқароларимизнинг сайлаш ҳуқуқи тўлиқ таъминлангани алоҳида эътироф этилди.

Ҳайъат раиси амалга оширилган ишларни сарҳисоб қилганда,

эришилган ютуқлар билан чекланиб қолмасдан, соҳа ходимларининг фаолиятига танқидий ёндашган ҳолда таҳлил қилиш ва баҳолаш лозимлигини ўқтириб, ҳисобот даври якуни бўйича жиноятчиликка қарши курашиш ишларининг аҳоли ва уларни янада такомиллаштириш борасидаги вазифаларга тўхталди.

Чунончи, мажлис иштирокчиларининг эътибори мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ҳаётида ички ишлар идоралари ходимларининг масъулияти ва ижтимоий мавқеини ошириш, қуйи поғонадаги ходимларнинг дунёқарашини, ишга бўлган муносабатини замонга мос равишда тубдан ўзгартириш, замонавий ахборот-коммуникация технологиялари имкониятларидан фойдаланган ҳолда барча соҳавий хизматлар ва ҳудудий бўлинмалар фаолиятини янги босқичга кўтариш борасида Юртбошимиз томонидан белгилаб берилган қатор устувор вазифаларнинг сўзсиз ва сифатли бажарилишини таъминлаш масалаларига

қаратилди. Шунингдек, 2015 йилнинг «Кексаларни эъзозлаш йили» деб эълон қилинган муносабати билан ички ишлар идоралари олдида турган долзарб вазифалар юзасидан кўрсатмалар берилди.

Шундан сўнг Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирининг биринчи ўринбосари, полковник Д. Назармухамедов кун тартибидаги асосий масала – ички ишлар идораларининг 2014 йилдаги тезкор-хизмат фаолиятининг натижалари ҳамда жиноятчиликка қарши курашни кучайтириш, ҳуқуқ-тартибот ва жамоат хавфсизлигини мустаҳкамлаш борасидаги амалга оширилган ишлар ва келгусида тизим ходимлари томонидан бажарилиши лозим бўлган вазифаларга тўхталди. Нотиқ бу борадаги саъй-ҳаракатларни янада такомиллаштириш ишларига эътибор қаратар экан, мамлакатимиз ички ишлар идоралари томонидан ўтган йил мобайнида жиноятчиликка қарши курашиш, содир этилган жиноятларни «иссиқ изи-

да» фош этиш, жамоат тартибини сақлаш, ёнгин хавфсизлиги, йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш, галла, пахта ҳосилининг талон-тарож қилинмаслигини таъминлаш, фуқароларнинг тинчлик-осойишталигини сақлаш борасида муайян ютуқлар қўлга киритилганини қайд этди.

Шунингдек, ҳисобот даврида ички ишлар идоралари фаолиятида йиғилиб қолган муаммоли масалалар, тезкор-хизмат фаолиятини ташкиллаштиришда ҳамда хизматлараро ҳамкорликни таъминлашда йўл қўйилаётган камчиликлар, идоравий назоратнинг етарли даражада ташкил этилмаганлиги, фуқароларнинг муносабатларини кўриб чиқишда қонун талабларини бузиш, шахсий таркиб ўртасида хизмат интизоми ва қонун бузилиши ҳолатларининг олдини олиш борасидаги ишларнинг аҳоли атрофлига таҳлил қилиниб, соҳавий хизматлар фаолиятида мавжуд барча салбий ҳолатларга зудлик билан барҳам бериш лозимлиги таъкидланди.

(Давоми 2-бетда).

Хушxabар

БАТАЛЬОН ЯНГИ БИНОДА

Замин сайқали дея аталмиш кўҳна ва ҳамisha навқирон Самарқанд шаҳри кундан кунга чирой очиб бормоқда. Шаҳардаги мухташам бинолар ёнига яна биттаси қўшилди. Матълум вақтдан буён фойдаланилмай келинаётган тўрт қаватли бино вилоят ИИБ тасарруфига ўтказилгач, ППХ ва ЖТСБ патруль-пост хизмати батальони учун замонавий услубда қайта таъмирланиб, фойдаланишга топширилди. Бинони топшириш маросимида республика ИИБ, вилоят ИИБ раҳбарияти, вилоят ҳокимлиги ва жамоатчилик вакиллари иштирок этдилар.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазири ўринбосари, полковник Б. Курбонов сўзга чиқиб, кейинги йилларда ички ишлар идоралари фаолиятига, жумладан, патруль-пост хизматига Президентимиз ва ҳукуматимиз томонидан катта эътибор берилётгани, тизим замонавий техника, автомашиналар, алоқа воситалари билан таъминланаётганини айтиб, юртимизда тинчлик-осойишталикни сақлаш, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, жамоат тартиби ҳамда фуқаролар хавфсизлигини таъминлашда соҳа ходимларининг алоҳида ўрни борлигини таъкидлади.

Вилоят ИИБ бошлиғи вазифасини бажарувчи,

полковник Ф. Кувондиқов ППХ батальони учун ҳар жиҳатдан пухта ва қулай шарт-шароитлар яратилгани хусусида тўхталди.

Батальоннинг янги бинони замонавий услубда таъмирланиши билан бирга хоналар янги мебеллар билан жиҳозланди, вилоят ИИБ томонидан компьютер жамланмалари ажратилди. Ходимларнинг хизмат қилишлари учун барча зарур шароитлар яратилган. Бинода ходимларнинг қишки спорт зали, ёзги футбол, волейбол майдони қурилди. Дам олиш хоналари телевизор, юмшоқ мебеллар билан таъминланди. Ўқув-тактик, жанговар тайёргарлик машғулоти ўтказиш учун ҳам зарур жиҳозлар келтирилди. Ошхона куну тун хо-

димларга хизмат кўрсатади. Дарс ўтиш хоналари, ётоқхоналар ҳам жойлашган. Бино ховлисида саф тайёргарлиги майдони, техникаларни сақлаш автотарки жойлашган. Автомобиллар сақланадиган жойлар қиш кунлари иситилади.

– Яратилган шарт-шароитлардан жуда мамнунмиз, – дейди вилоят ИИБ ППХ ва ЖТСБ ППХ батальони командири, подполковник О. Хўжақулов. – Бу ғамжўрликка жавобан биз янада ҳушёр бўлиб, Самарқанд шаҳрида намунали тартиб ва осойишталик ўрнатилиши учун бор имкониятларимизни ишга солиб хизмат қиламиз.

Аслиддин ЭРҒАШЕВ,
майор.
Самарқанд вилояти.

ЁШ АВЛОД ҲИМОЯЧИСИ

Буюк маърифатпарвар Абдулла Авлоний ёшлар тарбияси хусусида сўз юритар экан, «Тарбия бизлар учун ё ҳаёт – ё мамот, ё нажот – ё ҳалокат, ё саодат – ё фалокат масаласидир», дея қайд этади. Дарҳақиқат, ҳамма замонларда ҳам мамлакатнинг эртанги тақдири, истиқболи ёшлар тарбиясига, уларнинг соғлом ва етук бўлиб вояга етишларига чамбарчас боғлиқдир.

Мамлакатимизда мустақилликнинг дастлабки йилларидан бошлаб ёшларни миллий ва умуминсоний қадриятлар руҳида тарбиялашга давлат миқёсида аҳамият қаратиб келинмоқда. Аynиқса, вояга етмаганлар ўртасида ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, уларга имкон берадиган сабаб ва шарт-шароитларни аниқлаш ҳамда бартираф этишга қаратилган кенг қамровли профилактик тадбирларнинг ўткази-

лаётгани эътиборлидир. Бу борада Тошкент вилоятининг Янгийўл туманида ҳам диққатга молик ишлар амалга оширилиб, муайян натижалар қўлга киритилмоқда. Ижобий кўрсаткичларга эришишда туман ИИБ ҲООБ вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва ҳуқуқбузарликларнинг профилактикаси гуруҳи инспектори, капитан Нодир Худоёровнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

– Туманимизда 250 минг нафар аҳоли истиқомат

қилади. Уларнинг қарийб 38 минг нафари вояга етмаган ёшлардир, – дейди капитан Н. Худоёров. – Ҳуқуқ-тартибот идоралари билан биргаликда вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва турли ҳуқуқбузарлик ҳолатларининг олдини олиш бўйича тезкор тадбирлар, рейдлар ўтказаяпмиз. Мазкур тадбирлар давомида аниқланган қонунбузарлик ҳолатлари юзасидан тегишли чоралар кўрилмоқда.

(Давоми 7-бетда).

Абу КЕНЖАЕВ олган сурат.

ЎЗБЕКИСТОН

ҲАФТА ИЧИДА

● Президент Ислам Каримов Оксаройда Америка Қўшма Штатларининг Ўзбекистон Республикасидаги Фавкулда ва мухтор элчиси этиб тайинланган Памела Спратлендан ишонч ёрлигини қабул қилиб олди.

Сўхбат чоғида мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликнинг бугунги ҳолати ва уни янада мустаҳкамлаш истиқболлари, долзарб халқаро ва минтақавий масалалар муҳокама қилинди. Томонлар маданий-гуманитар соҳалардаги алоқаларга оид масалалар юзасидан ҳам фикр алмашдилар.

* * *

● Республика Хотин-қизлар қўмитасида Ўзбекистон халқ шоири Зулфия таваллудининг 100 йиллигини нишонлашга тайёргарлик кўриш ва шоира ижодига бағишланган махсус веб-сайтни такомиллаштиришга бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Таъкидланганидек, бугунги кунда тегишли вазирликлар, давлат ва жамоат ташкилотлари томонидан бу борада кенг қамровли тадбирлар амалга оширилаяпти. Жумладан, ижодкорнинг «Сайланма»си ҳамда «Зулфия замондошлари хотирасида» китоби ва шоиранинг бошқа асарлари нашрга тайёрланаяпти. Шу билан бирга, Zulfiyaxonim.uz сайтни такомиллаштиришга ҳам алоҳида аҳамият қаратилаяпти.

* * *

● Ўзбекистон Республикаси Фавкулдада вазиятлар вазирлигида аҳолини табиий ва техноген тусдаги фавкулдада вазиятларда ҳаракатланишга ўргатиш масалаларига бағишланган тадбир бўлиб ўтди. Унда Фавкулдада вазиятлар вазирлигининг Фуқаро муҳофазаси институти ҳамда ҳудудий бошқармалар қошидаги аҳоли ва раҳбар таркибни тайёрлаш марказларида бу борада амалга ошираётган ишлар, фавкулдада вазиятларнинг олдини олиш ва унинг оқибатларини бартараф қилиш, бундай ҳолларда ҳаракатланишга аҳолини ўргатиш ишларини янада такомиллаштириш билан боғлиқ долзарб масалалар муҳокама қилинди.

* * *

● Ўзбекистон Республикаси Олий ҳўжалик судининг кенгайтирилган раёсат йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Олий ҳўжалик суди судьялари, масъул ходимлари, шунингдек, видеоконференцалоқа тизими орқали қўйи ҳўжалик судлари судьялари ва ходимлари иштирок этди. Йиғилишда хусусий мулкдорларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишда ҳўжалик судларининг масъулиятини янада ошириш, ривожланган хорижий давлатлар тажрибасини ўрганган ҳолда фаолиятга ахборот-коммуникация технологияларини кенг жорий этиш, қонун ижодкорлиги ишларида фаол қатнашиш юзасидан аниқ чора-тадбирлар белгиланди.

* * *

● «Ўзбекистон темир йўллари» давлат акциядорлик компаниясининг 2014 йилги фаолияти яқунлари ва жорий йилда белгиланган режаларига бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди. Компания томонидан ўтган йилда инвестиция дастурлари доирасида 669 миллион доллардан ортиқ маблағ ўзлаштирилди. Маълумотларга кўра, Ангрэн-Поп электрлаштирилган темир йўл қурилишини яқунлаш орқали юртимизнинг яхлит, мустақил темир йўл тузилмасини шакллантириш компания фаолиятининг энг муҳим вазифаларидандир. Ўтган йили компания томонидан маҳаллий йўналишларда 80 миллион тонна юк ташлиб, 329,6 миллион доллар миқдорида экспорт хизматлари кўрсатилди ва 305,1 миллиард сўмлик саноат товарлари ишлаб чиқарилди. Йўловчи ташиш ҳажми эса 20 миллион кишини ташкил этди.

ОАВ хабарлари асосида тайёрланди.

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI
ИИБ ҲАЙЪАТИ МАЖЛИСИ

(Давоми.
Бошланishi 1-бетда).

Шу билан бирга, маърузада Ўзбекистон Республикасининг «Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси тўғрисида»ги Қонуни ижросини таъминлаш юзасидан соҳа ходимлари, айниқса, профилактика инспекторлари ва маҳалла, таълим муассасалари, жамоат ташкилотлари ўртасидаги ҳамкорликни янада кучайтириш, республикадаги барча маҳаллаларда ижтимоий-маънавий муҳитни яхшилаш, ёшларни иш билан таъминлаш ҳамда хусусий тадбиркорликни ривожлантириш йўлидаги барча тўсиқларни бартараф этиш, жойлардаги тезкор вазиятдан тўлиқ хабардор бўлиш, экстремизм, терроризм ва гиёҳвандлик каби иллатларнинг олдини олиш мақсадида фуқароларни огоҳликка чақириш борасида фаолият самарадорлигини ошириш бўйича қатор таклифлар билдирилди. Шунингдек, фуқароларга биометрик паспорт бериш, ёнғин ва йўл

ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш ва бошқа соҳаларда амалга оширилаётган ишларга тўхталиб ўтилди.

Муҳокама этилган масала юзасидан Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг тегишли соҳавий хизматлари, Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ, Тошкент шаҳар ИИББ, Транспортдаги ва жойлардаги ИИБ раҳбарларининг ҳисоботлари тингланди.

Ҳайъат мажлисида Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасининг 2015 йил 23 январдаги республика Ички ишлар вазири номига киритилган тақдимномаси муҳокама қилинди. Тақдимномани Бош прокурорнинг биринчи ўринбосари, адлия катта маслаҳатчиси Ш. Матиев ўқиб эшиттирди. Мазкур ҳужжатда кўрсатиб ўтилган ички ишлар органлари томонидан йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш юзасидан тегишли чора-тадбирлар белгиланиб олинди.

Шунингдек, мажлис доирасида Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги

Ҳайъатининг 2015 йилнинг биринчи ярмига мўлжалланган иш режаси кўриб чиқилиб, тасдиқланди.

Ҳайъат раиси, генерал-лейтенант А. Аҳмедбаев жорий йилда ўтказилиши белгиланган барча ижтимоий-сиёсий тадбирларга тайёргарлик кўриш ва уларни ўтказиш давомида тезкор вазиятни барқарорлаштириш, ҳуқуқ-тартибот ва фуқаролар хавфсизлигини таъминлаш, тезкор-хизмат фаолиятини ташкил этишга салбий таъсир кўрсатаётган омилларни аниқлаш ҳамда бартараф этиш, бу борада манфаатдор идоралар ва жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда кенг кўламли тезкор-қидирув ва профилактик тадбирларни ташкиллаштириш ва амалга ошириш юзасидан мажлис иштирокчилари олдида аниқ вазифалар кўйди.

Таҳлилий-танқидий ружда ўтган мажлис якунида кўриб чиқилган барча масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Ўз мухбиримиз.

ТАЙИНЛАНДИЛАР

Подполковник
Акмал Сатторович
ЖАЛИЛОВ —

Тошкент вилояти Паркент тумани ИИБ бошлиғи лавозимига

Подполковник
Улугбек Тўрабекович
ЖЎРАЕВ —

Тошкент вилояти Ўрта Чирчиқ тумани ИИБ бошлиғи лавозимига

Хабарлар

КУРСАНТЛАР БИЛАН МУЛОҚОТ

Ички ишлар органлари тизимида кўпроқ аҳоли билан бевосита мулоқотда бўладиган хизматлардан бири бу йўл ҳаракати хавфсизлиги хизматида. Шунинг учун соҳа ходимларининг билими ва муомала маданиятини юксалтириш энг муҳим вазифалар сирасига киради.

Бу борада уларнинг масъулиятини ошириш, эгаллаб турган лавозимига содиқлигини юксалтириш мақсадида кўп йиллардан буён шу соҳада фаолият кўрсатиб келаётган тажрибали ходимлар, раҳбарият вакиллари билан учрашувлар ташкил этилаяпти. Яқинда вазирлик ШТБИХ раҳбариятининг Сержантлар таркибини қайта тайёрлаш ва малака ошириш Тошкент шаҳар марказида ўқув йиғинида таълим олаётган йўл ҳаракати хавфсизлиги хизматининг сафдор ходимлари билан учрашуви ташкил этилди. Унда Ички ишлар вазири ўринбосари, полковник А. Мирзоев иштирок этди.

Тадбирда вазир ўринбосари ушбу хизмат ходимларининг олдида кўйилаётган талаблар, улар фаолиятида учраётган камчиликлар ҳақида тўхталиб, ташкил этилган

ўқув йиғинида ҳар бир ходимнинг билим савияси, касбий тайёргарлиги ҳамда муомала маданиятига алоҳида эътибор қаратиш лозимлигини таъкидлади.

МАҚСАД — ҲУҚУҚБУЗАРЛИКЛАРГА ЙЎЛ ҚЎЙМАСЛИК

Транспортдаги ИИБ Тошкент темир йўл бекатидаги тармоқ ИИБ Тошкент-Жанубий темир йўл бекатидаги тармоқ ИИБ ҳамда «Ўзбекистон темир йўллари» давлат акциядорлик компанияси Тошкент минтақавий темир йўл узели Ўртаовул темир йўл бекати раҳбарияти ҳамкорлигида «Темир йўл худудида хавфсизлик чоралари» мавзусида йиғилиш бўлиб ўтди.

Тошкент вилояти Зангиота тумани «Зангиота» қишлоқ фуқаролар йиғинида бўлиб ўтган учрашувда «Афросиёб» тезорар поездининг хавфсизлигини таъминлаш, темир йўл худудларида содир этилиши мумкин бўлган ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, жумладан, поездларга тош отмаслик, темир йўл изларига шикаст етказмаслик, тақиқланган жойлардан ўзбошимчилик билан ўтмаслик масалаларига атрофли-

ча тўхталиб ўтилди. Транспортдаги ИИБ Тошкент темир йўл бекати тармоқ ИИБ ЖК ва УЖҚКБ бошлиғи, майор Ж. Неков, Тошкент темир йўл бекатидаги тармоқ ИИБ Тошкент-Жанубий темир йўл бекатидаги тармоқ ИИБ «Ўзбекистон» тармоқ ИИБ бошлиғи, майор А. Холтоев, «Ўзбекистон темир йўллари» давлат акциядорлик компанияси Тошкент минтақавий темир йўл узели Ўртаовул темир йўл бекати по-

ездлар ҳаракати хавфсизлиги катта жамоат инспектори Ф. Мухсинов ва бошқалар мавзу юзасидан сўзга чиқиб, ўз фикр-мулоҳазаларини билдирди.

Анжуманда мазкур худуддаги таълим муассасалари раҳбарлари, маҳалла оқсоқоллари ва фаоллари ҳамда ўқувчилар иштирок этди.

Шерзод АБДУШУКУРОВ.
Шавкат ҚАҲҲОРОВ
олган суратлар.

Анжуман

СОҶА МУТАХАССИСЛАРИ ИШТИРОКИДА

Республика ИИБ Академиясида «Жиноят процессида хусусий айблов институтининг ҳолати ва уни такомиллаштириш истиқболлари» мавзусида илмий-амалий конференция бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси, Бош прокуратура, Ички ишлар вазирлигининг соҳавий хизматлари ва бошқа ҳуқуқ-тартибот идораларининг масъул ходимлари, олий таълим муассасалари вакиллари, шунингдек, оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этди.

Тадбирни ИИБ Академияси бошлиғи, генерал-майор Ш. Икрамов очиб, кун тартибидеги масаланинг долзарблиги хусусида фикр-мулоҳазаларини билдирди. Анжуманда «Инсон манфаатлари,

унинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш – суд-ҳуқуқ тизимини ислоҳ этишнинг бош мақсади», «Ўзбекистонда хусусий айблов институтини ривожлантириш истиқболлари» ва бошқа шу каби мавзуларда маърузалар тингланди. Шу билан бирга, хусусий айблов институтининг қонуний тартибга солиниши ва ривожланиши, уни қўллаш самарадорлигини ошириш йўллари каби масалаларга алоҳида тўхталиб ўтилди.

Тадбир сўнгида хусусий айблов институтини қўллаш доирасини кенгайтириш, самарадорлигини оширишга хизмат қилувчи амалдаги қонун ва қонуности норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ўзгартириш ҳамда қўшимчалар киритиш бўйича таклиф ва тавсиялар берилди.

Иномжон РАХИМХЎЖАЕВ.

Семинар

ЗАМОН ТАЛАБИ АСОСИДА

Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ ёнғин хавфсизлиги бошқармасида интерфаол ахборот тизимини жорий этиш масаласига бағишланган семинар бўлиб ўтди. Унда шаҳар ва туман ИИБлари ёнғин хавфсизлиги хизмати масъул ходимлари, республика давлат архитектура ва қурилиш қўмитасининг интерфаол ахборот тизимлари бўйича мутахассислари иштирок этишди.

Семинар иштирокчилари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорига асосан жорий йил боши-

дан интерфаол ахборот тизимидан фойдаланиш амалга киритилгани ва бунда давлат ёнғин хавфсизлиги хизматида шаҳар-созлик соҳаси бўйича келиб тушадиган ҳужжатларни кўриб чиқишни тўғри йўлга қўйиш масаласида ўзаро фикр алмашишди. Шунингдек, иштирокчилар Ўзбекистон Республикаси давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси томонидан ахборот тизимида фойдаланиш учун ҳавола қилинган расмий сайтлар, йўриқнома ва видеодарликлар билан танишишди.

Ўз мухбиримиз.

Тадбир

ҚОНУН МОҲИЯТИ ТУШУНТИРИЛДИ

Яқинда ИИБ ШТБИХга бевосита бўйсунувчи Сержантлар таркибини қайта тайёрлаш ва малака ошириш Фарғона шаҳар марказида Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 4 сентябрда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Қонуни мазмун-моҳияти ва уни амалиётга татбиқ этишнинг муҳим масалалари юзасидан семинар ўтказилди.

2015 йил – Кексаларни эъозлаш йили
ФАХРИЙЛАР ХОНАДОНИГА ТАШРИФ

Кексаларни эъозлаш йили муносабати билан Хоразм вилояти ИИБ тергов ҳибсхонаси раҳбарияти бир гуруҳ фахрийларнинг хонадонларига ташриф буюришди.

– Орамизда ҳаётини юрт тинчлиги, осойишталиги, аҳоли хавфсизлигини таъминлашдек шарафли вазифани амалга оширишга бағишлаган инсонлар жуда кўп, – дейди муассаса бошлиғи, подполковник Файрат Юсупов. – Улар ҳалол ва фидойи хизмати билан халқимизнинг ҳурмат-эътиборига сазовор бўлишмоқда.

Нафақадаги майорлар Зарифбой Зарипов, Юсуфбой Қўшназаров, нафақадаги капитанлар Болтабой

Авезов, Олимбой Юнусов сингари кўплаб фахрийлар муассаса раҳбариятининг ғамхўрлигидан мамнун бўлишди ва миннатдорлик билдиришди.

Кексалари эъозланган юртнинг келажаги порлоқ бўлади, дейишади. Буни нуроний отахону онахонларимизнинг дуоларини олиб, оламшумул ютуқларга эришадиган ёшларимизнинг интилишларидан, изланишларидан, юртимизнинг фаровонлигидан ҳам билиш мумкин. Ўзларидан ёрқин ва нурли из қолдирадиган бундай пир бадавлат нуронийларимизнинг ҳаёт йўли келгуси авлод учун ибрат мактабидир.

Худойберган ЖАБОРОВ.
Хоразм вилояти.

Амалиёт

КЕЛГУСИ ФАОЛИЯТГА ЗАМИН

Республика ИИБ Ёнғин хавфсизлиги олий техника мактабида олинган назарий билимларнинг амалиётда мустаҳкамлаб борилиши келгуси фаолиятга замин ҳозирлаб, ёш ходимлар учун соҳанинг сир-асрорларини пухта ўзлаштиришларида қўл келмоқда.

Айни пайтда Бухоро вилояти ИИБ ЁХБда мазкур мактабнинг 5-босқич курсантлари амалиёт ўташмоқда. Ушбу жараён режа асосида ташкил этилган бўлиб, ҳар бир курсант тажрибали ходимларга бириктирилган.

Амалиёт тартибига биноан курсантлар кундалик фаолиятини ёзиб бориш билан бирга, диплом мавзусига оид маълумотлар тўплашяпти. Бунинг учун вилоят ИИБ ЁХБ раҳбарияти барча шароитларни яратиб берган. Нодир Рўзиев, Асилбек Неъматов, Равшан Шарипов, Азиз Самадов сингари курсантлар тиришқоқлиги, изланувчанлиги билан ҳар

томонлама ўзларини кўрсатаяпти. Бўлғуси ходимлар ёнғин ўчириш амалий-тактик машқларида ёнғинни қандай ўчириш кераклиги, уларнинг олдини олиш бўйича ҳам ўз тажрибаларини ошириб бормоқда.

Бундан ташқари, курсантлар вилоят ИИБ ЁХБнинг илғор тажрибаларни тарғибот ва ташвиқот қилиш марказига ҳам тез-тез ташриф буюриб, ёнғин хавфсизлиги хизматини мустаҳкамлаш учун экспонатлар ва ёнғинларни тарғиб этувчи макетлар тарихи билан ҳам танишиб чиқишмоқда.

Самандар МЎМИНОВ,
майор.
Бухоро вилояти.

Ушбу тадбирда Фарғона шаҳар прокурори ёрдамчиси А. Акбаралиев сўз олиб, мазкур қонунга асосан гумон қилинувчига, айбланувчига ёки судланувчига нисбатан қамоққа олиш тарзидаги эҳтиёт чорасини танлаш учун асослар мавжуд бўлганида унинг ёшини, соғлигини, оилавий аҳволини ва бошқа ҳолатларни ҳисобга олган ҳолда қамоққа олиш мақсадга номувофиқ деб топилган тақдирда уй қамоғи қўлланилишини таъкидлаб ўтди.

Шундан сўнг сўзга чиққан марказнинг ижтимоий-сиёсий фанлар цикли бошлиғи, подполковник М. Холмирзаев ҳамда ўқитувчи, капитан Ў. Хошимов мамлакатимизда амалга оширилаётган суд-ҳуқуқ соҳасидаги ислохотлар аввало юртимизда шахснинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатлари ҳимоя қилинишини таъминлаш, жамиятда ҳуқуқий онг ва маданиятни юксалтиришда муҳим аҳамият касб этиши ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини баён этдилар.

Семинар давомида курсантлар ушбу қонун юзасидан ўзларини қизиқтирган барча саволларига жавоблар олишди.

Ш. ЮСУПОВ,
майор.

ДУНЁДАН

ДАРАКЛАР

УСТАЛИГИНИ ҚАРАНГ

АҚШнинг Пенсильвания штатида яшовчи Роксанна Риммер заргарлик дўконидан зирак ўғирлаганидан сўнг қўлга олинди. Полициячилар уни қўлга кишан солиб, машинанинг орқа ўриндигига ўтқизиб қўйишди. Улар қаяққадир кетганидан фойдаланган аёл тўсиқ орасидан олд ўриндиққа ўтиб, полиция машинасини олиб қочди. Полициячилар тақинчоқ «ишқибози»ни 15 км йўл босганидан кейингина қувиб етишга муваффақ бўлишди. Усталигини қарангки, қўли кишанбандлигига қарамай, у машинани соатига 160 км тезликда ҳайдаган эди.

АЙНИ САҲАР ЧОФИДА

Бортига бир тонна наша ортилган вертолёт Испания жанубида ҳалокатга учради. Бу воқеа 27 январь куни тонгги соат бешларда юз берди. Фожиага вертолётнинг электр тармоғи устунига урилиб кетиши сабаб бўлди. Унинг бортидаги икки киши ҳаётдан қўз юмди. Ушбу ҳудуд рельефининг мураккаблиги ва радарнинг ишлаши қийинлиги боис гиёҳфурушлар захри қотил ташиш мақсадида ана шу йўналишдан тез-тез фойдаланишади.

ЙЎЛДОШИ ҲАМ БОР ЭКАН

Яқинда 2004 BL86 астероиди она сайёрамизга яқинлашиб, уни 1,2 млн км наридан айланиб ўтди. Бу Ойдан кўра тахминан уч баравар узокроқдан дегани. Уни ҳатто дурбин орқали ҳам кузатиш мумкин эди. Астероиднинг диаметри 325 метрни, тезлиги эса секундига 15 километрни ташкил этади. Кузатувлар ушбу самовий жисмнинг йўлдоши ҳам борлигини аниқлаш имконини беради.

ТЕКИН ТАОМ ИЛИНЖИДА

Ўн саккиз йиллик танаффусдан сўнг Франциянинг Лилль шаҳрида яна «Burger King» ресторани очилди. Шу муносабат билан 28 январь куни соат 17 дан 22 гача мижозларга бепул хизмат кўрсатилиши эълон қилинди. Ҳавонинг совуқлигига қарамай одамлар кундуз соат учдан навбатга тура бошлашди. Уларнинг сони камида олти минг нафарга етди. Ресторан бир йўла 300 мижозга хизмат кўрсатишга мўлжалланган. Унда сал кам 100 ходим ишлайди. Тез орада Париж марказида – Елисей майдони яқинида ҳам шундай ресторан очилиши режалаштирилган.

ҚОР БЎРОНЛАРИ ТУФАЙЛИ

Буюк Британиянинг шимолий ва ғарбий минтақаларида қор бўронлари туфайли ўнлаб йўналишларда поездлар қатнови ва самолётлар парвози тўхтаиб қўйилди. Шотландия, Шимолий Ирландия ва Камбрияда 200 дан зиёд мактаб ёпиб қўйилди. Айрим минтақаларда уяли алоқа тармоғида узилишлар юз берган. Мамлакат метеобюросининг огоҳлантиришича, қор бўронлари кучаядиган минтақалар сони ортиши мумкин.

СОФ ФОЙДА ОРТГАН

«Nokia» компанияси ўтган йилнинг сўнги чорагини 3,8 млрд евро соф фойда билан яқунлади. 2014 йил бўйича эса ушбу кўрсаткич 12,7 млрд еврони ташкил этди. Масалан, компаниянинг «HERE» бўлинмаси ўтган йил мобайнида ўз фаолият кўрсаткичларини 15 фоизга яхшилаган. Жумладан, 3,9 миллионга янги автомобиль учун картографик сервисга лицензиялар сотган. Бошқа бўлинмаларининг иқтисодий кўрсаткичлари ҳам яхши.

Интернет материаллари
асосида тайёрланди.

«Намунали милиция таянч пункти» кўрик-танлови

Когон туманидаги Истикбол маҳалласида тўрт мингдан зиёд аҳоли истиқомат қилади. Уларнинг қарийб қирқ фоизини вояга етмаганлар ташкил этади. Лейтенант Отабек Раҳимов мазкур маҳаллада профилактика инспектори сифатида фаолият кўрсатиб келаётганига икки йилдан ошди. Ҳудудда жиноят ва ҳуқуқбузарликлар деярли содир бўлмади.

Ҳудудда маҳалла ҳудудида бунёдкорлик ишлари жадал амалга оширилиб, икки юздан ортиқ замонавий ва намунали уй-жойлар барпо этилди. Бугунги кунда маҳалла гузаридида профилактика инспектори, ВЕҮН ва ХПГ ин-

МУНОСИБЛАР ҒОЛИБ БЎЛДИ

спектори, маҳалла фуқаролар йиғини раиси, «Маҳалла посбони» жамоат тузилмаси раҳбари, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчи, хотин-қизлар кенгаши ҳамда яраштириш комиссияси учун хизмат хоналари замон талаблари асосида жиҳозланиб, барча шароитлар мунҳайё қилинган. Шунингдек, болалар учун спорт майдончаси ҳамда футбол ўйингоҳи бунёд этилган. Супермаркет, кичик бозор, нон цехи, кичик бизнес шохобчалари аҳоли хизматида.

Лейтенант Отабек Раҳимов профилактика инспектори олинган икки нафар муқаддам судланган, бир нафар гиё-

хванд, яна икки нафар спиртли ичимликка ружу қўйган шахс билан мунтазам суҳбатлар ўтказиб бораёпти. Маҳаллага хизмат кўрсатувчи 191-милиция таянч пунктини аҳолининг ҳуқуқий маслаҳатхонаси айланган, десак асло муболага бўлмайди. Фуқаролар нафақат шикоят, балки ўзларини қизиқтирган бошқа саволлар билан ҳам муножот қилади. Профилактика инспектори ма-

ҳалла фаоллари, айниқса, маҳалла раиси Мурат Хасанова, «Маҳалла посбони» жамоат тузилмаси раҳбари Баҳодир Файзуллоев ҳамда диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия маслаҳатчи Зулайхо Исматова билан кўллик бериб хизмат қилаёпти.

Бухоро шаҳридаги Мусиқали ва драма театрида бўлиб ўтган «Намунали милиция таянч

пункти» республика кўрик-танловининг вилоят босқичида Истикбол маҳалласи ва унга хизмат қилаётган 191-милиция таянч пунктида амалга оширилган ишлар эътироф этилиб, намуна сифатида тилга олинди ва танлов ғолиби деб топилди. Вобқар кент тумани «Кумушкент» қишлоқ фуқаролар йиғинидаги 150-милиция таянч пункти (профилактика инспектори, капитан Азим Жўраев) иккинчи, Қоракўл тумани «Дарғали» қишлоқ фуқаролар йиғинидаги 172-милиция таянч пункти (профилактика инспектори, катта лейтенант Шухрат Каримов) эса учинчи ўринни кўлга киритди.

Бухоро шаҳар ИИБ ХООБ профилактика ин-

спектори, капитан Самихжон Носиров «Энг маҳоратли профилактика инспектори», Пешку тумани ИИБ ХООБ вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва ҳуқуқбузарликларнинг профилактикаси инспектори, лейтенант Аҳмад Азизов «Ёш авлод ҳимоячиси» номинацияларида ғолиб бўлди. Шунингдек, бошқа номинациялар бўйича ғолиблар ҳам аниқланди, уларга вилоят ИИБ ва ҳомийлар томонидан диплом ҳамда эсдалик совғалари топширилди.

Кўрик-танлов якунида республика ИИБ Маданият саройи ашула ва рақс ансамбли хонандалари томонидан концерт дастури намойиш этилди.

Улуғбек ТУЙМАОБОВ,
подполковник.
Мирзокул АҲАДОВ,
ўз мухбиримиз.
Бухоро вилояти.

ҲАМЖИҲАТЛИК МЕВАСИ

Ҳудудда йили Жиззах вилоятидаги мавжуд уч юздан ортиқ шаҳарча, кўрғон, қишлоқ ва маҳалла фуқаролар йиғинларининг йиғирма фоизига яқинида ҳуқуқбузарлик ва жиноятлар содир этилмади. Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг бешдан бир қисмида эса жиноятлар сони етмиш-саксон фоизга, яна бир қисмида эса тенг ярмига камайди. Жумладан, Фориш туманидаги ўн тўртта қишлоқ ва маҳалла фуқаролар йиғинида жиноятлар қайд этилмади. Профилактика катта инспектори, катта лейтенант Шерзод Тиловқобилов хизмат кўрсатаётган Нурак маҳалласида эса мана уч йилдирки, жиноят содир этилди деган гапни эшитмайсиз.

«Намунали милиция таянч пункти» кўрик-танлови Низоми талабларига кўра, шаҳар ва туманлар ҳудудида ташкил этилган милиция таянч пунктлари яқинида спорт майдончалари, вояга етмаганларнинг бўш вақтини самарали ўтказиши учун ўйингоҳлар ва бошқа турдаги тўғараклар, тикув-бичув цехлари каби маданий-маиший шохобча-

Шундан кейин асосий тадбирда Пахтакор тумани «Буюк Ипак йўли» қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудига хизмат кўрсатувчи 116-милиция таянч пункти (профилактика инспектори, катта лейтенант Маҳмуд Умиров) биринчи ўринни кўлга киритиб, диплом ва компьютер жамланмаси ҳамда телевизор билан тақдирланди. Милиция таянч пункти бу муваффақиятга фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари билан ҳамкорликни яхши йўлга қўйгани, ҳудуддаги савдо дўконлари, мактаб, овқатланиш шохобчаларига видеокузатув мосламалари ўрнатилгани, шу орқали улар профилактика инспектори хонасидан кузатиб туриш имконияти мавжудлиги туфайли эришди дейиш мумкин. Шунингдек, ҳудуддаги коллежга электрон давомат тизими ўрнатилган бўлиб, ўқувчиларнинг дарсга келиб-кетishi вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва ҳуқуқбузарликларнинг профилактикаси гуруҳи инспектори томонидан бевосита кузатиб турилади.

Зарбдор туманидаги «Янгикент» қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудига хизмат кўрсатувчи 99-милиция таянч пункти (профилактика инспектори, катта сержант Жамшид Зияев)га иккинчи ўрин берилди. Бахмал тумани «Ўсма» шаҳарча фуқаролар йиғини ҳудудига хизмат кўрсатувчи 53-милиция таянч пункти (профилактика инспектори, катта лейтенант Асрор Абдуллаев) учинчи ўринга муносиб деб топилди.

Кўрик-танловда «Энг маҳоратли профилактика инспектори» номинацияси бўйича Фориш тумани ИИБ ХООБ профилактика катта инспектори, катта лейтенант Шерзод Тиловқобилов, «Ёш авлод ҳимоячиси» номинацияси бўйича Пахтакор тумани ИИБ ХООБ ВЕҮН ва ХПГ инспектори, лейтенант Донобек Каримов ғолиб бўлди. Шунингдек, бошқа номинациялар бўйича ҳам ғолиблар аниқланиб, муносиб тақдирланди.

Камолитдин ХАЙДАРОВ,
катта лейтенант.
Жиззах вилояти.

САЪЙ-ҲАРАКАТ ДАВОМ ЭТАДИ

Маълумки, ҳар йили республикамизда «Намунали милиция таянч пункти» кўрик-танлови ўтказиб келинади. Бу эса милиция таянч пунктлари инфратузилмасини ривожлантириш, фаолиятини такомиллаштиришда муҳим омил бўлмоқда. Яқинда Бобур номидаги Андижон драма ва комедия театрида мазкур кўрик-танловнинг вилоят босқичи бўлиб ўтди. Унда кўрик-танловнинг туман ва шаҳар босқичларида ғолиб чиққанлар иштирок этишди.

Кўрик-танлов якунларига кўра Асака туманининг Кужган маҳалласида жойлашган 73-милиция таянч пункти ғолиб деб топилди. Ҳудудда ушбу маҳалла ҳудудида бирорта ҳам жиноят содир этилишига йўл қўйилмади. Ҳуқуқбузарликлар сони ҳам сезиларли даражада камайди. Бунда профилактика инспектори, лейтенант Рустамжон Қодировнинг ҳиссаси катта бўлди.

Иккинчи ўринни Андижон шаҳар ИИБ 15-милиция таянч пункти эгаллади. Фахрли учинчи ўрин Олтинқул туманидаги 195-милиция таянч пунктига насиб этди.

Кўрик-танловда, шунингдек, қатор номинациялар ғолиблари ҳам аниқланди. Жумладан, Асака тумани ИИБ ХООБ профилактика инспектори, катта лейтенант Низомжон Фаниев «Энг маҳоратли профилактика инспектори», Андижон шаҳар ИИБ ХООБ вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва ҳуқуқбузарликларнинг профилактикаси гуруҳи инспектори, лейтенант Муроджон Хасанов «Ёш авлод ҳимоячиси» номинациялари ғолиблари деб топилди.

«Намунали милиция таянч пункти» кўрик-танловининг вилоят босқичи ғолиблари ва совриндорлари фахрий ёрликлар ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирланди. Уларга муқофотлари Андижон вилояти ҳокими Ш. Аб-

дурахмонов ҳамда вилоят ИИБ бошлиғи, полковник Д. Бобожонов тантанали вазиятда топширилди.

Вилоятимиз аҳолисининг тинчлик-осойишталиги ва хавфсизлигини таъминлаш борасида профилактика инспекторлари зиммасига улкан масъулият юкланган, дейди полковник Д. Бобожонов. – Ҳудудимизда 287 та милиция таянч пункти жойлашган. Уларда профилактика инспекторлари фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг фаоллари билан яқин ҳамкорликда самарали ишларини учун зарур шарт-шароитлар яратилган. Ушбу масканлар қошида турли тўғараклар ва спорт секциялари ташкил этилгани эса вояга етмаганлар ўртасида ҳуқуқбузарликлар камайишига, уларни ичкиликбозлик, гиёҳвандлик иллатларидан, турли диний-экстремистик оқимларнинг зарарли таъсиридан муҳофаза қилиш имконини бермоқда.

Ҳудудда вилоятда бир нечта янги милиция таянч пункти бунёд этилди. Чекка туманларда жойлашган ўнлаб бундай масканлар эса реконструкция қилиниб, янги меbellар, алоқа воситалари ва компьютер техникаси билан таъминланди. Жорий йилда ҳам мазкур йўналишдаги ишлар давом эттирилади.

Борис КЛЕЙМАН.
Андижон вилояти.

лар ташкил этилишига алоҳида эътибор қаратилган.

Шунга кўра, кўрик-танловнинг вилоят босқичида комиссия аъзолари ана шу жиҳатларга эътибор қаратишди. Ҳар бир милиция таянч пункти атрофида инфратузилманинг мавжудлиги, вояга етмаганларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказиши учун ўйингоҳлар ва бошқа турдаги тўғараклар, тикув-бичув цехлари ташкил этилганлиги ҳамда номинация бўйича кўрик-танловда қатнашаётган номзодларнинг иш фаолияти, билим савияси ўрганилиб, уларнинг фаолиятига ҳар томонлама баҳо берилди.

«Намунали милиция таянч пункти» кўрик-танловининг вилоят босқичи ғолибларини тақдирлаш маросимида бағишланган тадбир бошланишидан олдин театр фойесидида ички ишлар идоралари ходимларининг фарзандлари ўртасида «Дадам, онам — ички ишлар идоралари ходимлари» мавзусида ёш расомлар танлови ўтказилди, иштирокчилар совғалар билан тақдирланди.

Юксак мукофот соҳиблари

Спортнинг кураш ва бокс турини мукамал ўзлаштирган Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ АВБСО катта мутахассиси, сержант Мурат Жуманиязов мусобақаларда совринли ўринларни қўлга киритиб келмоқда. Изоҳга ҳожат йўқ. Чунки жисмоний тайёргарлиги ва касб маҳоратини ошириш борасида ўз устида тинимсиз ишлаб, изланишлар олиб бораётган ходимнинг хизматда эришаётган ютуқлари фикримизнинг ёрқин мисолидир.

ЭЛ ИШОНЧИ КУЧ БАҒИШЛАР

Маълумки, осон пул топишни ният қилганлар ҳар қандай қабиҳлик ва қинғирликдан тап тортишмайди. Чимбой тумани Май жап овулида яшовчи Д. Есемуратов ҳайвонларни овлаш ва уларнинг савдоси билан шуғулланишни даромад манбаи деб билди. Афсуски, омад ҳар доим ҳам келавермайди. Қутилмаганда қаршисида пайдо бўлган ва овнинг белига тепган сержант Мурат Жуманиязовга қўлидаги қуролнинг ҳужжатларини кўрсата олмади. Унинг ёнидан қўплаб ўқ, порох ва гильзалар топилди.

Соҳавий хизматлар ҳамкорлигида ўтказилган тадбир давомида Беруний тумани Маҳтумқули номидаги овулда яшовчи Б. Ақижиковнинг гиёҳвандлик моддаси борасидаги савдосига чек қўйилди. Хавфни сезиб қочишга уринган жиноятчининг мақсади амалга ошмади. Боиси, сержант Мурат Жуманиязов ўз бурчида содиқ ходим.

Лавҳамиз қаҳрамонининг бу каби ютуқлари кишини қувонтиради. Ватан равнақи, тинчлиги ва осойишталиги йўлида қилинаётган хизматларнинг ҳукуматимиз томонидан муносиб эътироф этилаётгани осойишталик посбонларига кўрсатилаётган эътибор ва ғамхўрликлар намунаси.

Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ АВБСО катта мутахассиси, сержант Мурат Жуманиязов Ички ишлар идоралари ходимлари кўни арафасида Президентимиз Фармонида кўра, «Жасорат» медали билан тақдирланди. Унинг яхши оилада камолга етгани, одоб-ахлоқи, касбига муҳаббати ва садоқатидан яққол кўриниб турибди. Осойишталик посбонига хос салобати ёшларда ҳавас уйғотмоқда.

– Ўзинг ҳақингда илиқ гаплар эшитиш яхши албатта. Бирок булардан ҳаволанмаслик учун ҳар доим ўзимни ўзим назорат қилиб тураман. Боиси, танлаган касбим машаққатли ва шарафлидир. Эл ишончи эса куч-қувват бағишлайди, – дейди сержант Мурат Жуманиязов.

Х. ДУРДИБОВЕВ.

ХИЗМАТИНИНГ ЎЗИ ЖАСОРАТ

Тун ярмидан оққан бўлса-да, шаҳарда транспорт воситалари ҳаракати камаймаган. Шу пайт сиренаси ёқилган ёнғин ўчириш машинаси пайдо бўлди. Барча транспорт воситалари дарҳол тўхтаб, унга йўл беришди. Машина фалокат содир бўлган жойга бир зумда етиб келди. Ёнғин ўчирувчилар ҳам тезкорлик билан офатни бартараф қилишга киришиб кетишди. Қўлида уч тирсақли сурилма нарвон ушлаган йигит чаққонлик билан машинанинг нарвонидан юқорига кўтарила бошлади. Учунчи қаватга етганда қўлидаги нарвонни тўртинчи қаватнинг деразасига, у ердан эса бешинчи қаватдаги тутун чиқаётган деразага илдирди. Хонадон ичига сакраб тушди-да, белига қистирилган сув келувчи энгликнинг учига дастакни улади.

– Сувни юборинглар! – дея қичқирди пастдагиларга.

– Янги келган йигит бало экан-ку, – деб қўйди унинг бир неча сонияда юқорига чиқиб олганидан ҳайратини яширолмаган командир.

Ходимларнинг жон куйдириб қилган ҳаракатлари натижасида ёнғин жиддий талафотларсиз бартараф этилди.

– Баракалла, Умарбек, яхши хизмат қилдинг! – деди командир энгларни йиғиштираётган ходимнинг елкасига уриб қўяркан.

Умарбек Янгиариқ туманида туғилиб ўсди. Аввал ўрта мактабни, кейин эса касб-хунар коллежини тамомлагач, муддатли ҳарбий хизматга отланди. Йигитлик бурчини ўтаб қайтгач ота-

сига ички ишлар идораларида хизмат қилиш нияти борлигини айтди.

– Шарафли касбни танлаганингдан хурсандман, – деди Отабой ака ўғлининг қарорини қувватлаб. – Эл-юрт осойишталигини таъминлаш мардлар иши.

Дилбандининг бу фикридан онаси Раҳима опа ҳам қувониб, уни дуо қилди.

Умарбек барча синовлардан ўтиб, Урганч шаҳар ИИБ ЁХБ 1-ҳарбийлаштирилган ёнғин хавфсизлиги отрядига ўт ўчирувчи лавозимига тайинланди. У мазкур отрядда уч йилга яқин хизмат қилди. Ушбу йиллар давомида республика миқёсидаги ёнғин ўчириш амалий спорти мусобақаларида қатнашиб, ишғол қилиш нарвонидан фойдаланиш йўналиши бўйича чинакам маҳоратли ўт ўчирувчи сифатида танилди. Айниқса, Жиззах ва Фарғона шаҳарларида ўтказилган мусобақаларда унинг омади чопди. Ишғол қилиш нарвони ёрдамида ўқув минорасининг энг юқорисига чиқиш шартини аъло даражада бажарди ва фахрли ўринлардан бирини эгаллади.

Кейинчалик уни Хива тумани ИИБ ЁХБ 4-ХЎХҚга ўтказишди. Бу ерда ҳам ёнғин хавфсизлигини таъминлаш билан бир қаторда, жамоат тартибини сақлаш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш бўйича тадбирларда фаол иштирок этди. Шунингдек, сеvimли машғулоти бўлган – ишғол қилиш нарвонида кўп қаватли уйларга тезлик билан кўтарилиш бўйича машғулотларни қанда қилмади. Ёнғин ўчириш амалий спорти

бўйича Республика терма жамоасига қабул қилинган, хорижий давлатларда ўтказилган жаҳон чемпионатларида юқори натижалар кўрсатди.

Фидойилиги, жамоани ўзига эргаштира олиш қобилияти, билими ва маҳорати инobatга олиниб, кичик сержант Умарбек Матякубов вилоят ИИБ ЁХБ 5-ХЎХҚга бўлинма командири этиб тайинланди. Бу йил – Ватан ҳимоячилари кўни арафасида Юртбошимизнинг Фармонида асосан «Жасорат» медали билан тақдирлангани эса фидойи ўғлоннинг хизматлари билан берилган муносиб баҳо бўлди.

– Ички ишлар вазирининг қўлидан юксак мукофотни олар эканман, танлаган касбимдан янада фахрланиб кетдим, – дейди кичик сержант У. Матякубов. – Бу мени бугунгидан ҳам яхшироқ хизмат қилишга, спорт соҳасида эса бундан-да улкан муваффақиятларга эришиб, юртимиз байроғини янада юксакларга кўтаришга ундайди.

НИЛУФАР ЖАББОРОВА.
Хоразм вилояти.

Умидли ёшлар

Ота-онаси Сардорбекка ўзлари сингари шифокор бўлишни маслаҳат беришди. Сабаби Баҳодир ака Андижон вилоят ташхис марказида врач-эндоскопист вазифасида ишларди. Саидахон опа эса ультратовуш ташхиси бўйича мутахассис эди. Ҳар иккаласи ҳам ўз соҳасида бой тажриба тўплаган, ҳурмат-эътибор қозонишган, хуллас касбидан барака топишганди.

Бирок Сардорбек унамади, терговчи бўламан деб туриб олди. Ўғилларининг нияти қатъийлигини кўриб ота-онаси оқ фотиҳа беришди. У Наманган давлат университетини юриспруденция ихтисоси бўйича битириб, 2013 йилдан буён Андижон вилоятининг Олтинқул тумани ИИБда терговчи лавозимида хизмат қилмоқда.

Тўғриси, лейтенант С. Раҳимовга бошда осон бўлмади. Чунки амалий кўникмалари ҳам, ҳаётий тажрибаси ҳам етишмасди. Аммо устози, туман ИИБ тергов бўлинмаси бошлиғи, капитан Бахтиёржон

МАШАҚҚАТЛИ КАСБ ЭГАСИ

Шаҳобидиновнинг кўмагида тез орада соҳа сир-асрорларини ўрганди. Ҳозирда мустақил фаолият кўрсатапти.

– Ўғрилиқ, фирибгарлик, босқинчилик ҳолатлари билан боғлиқ жиноят ишларини тергов қилишимга тўғри келади, – дейди лейтенант Сардорбек Раҳимов. – Айниқса, бир жиноят иши тафсилотлари ёдимда яхши сақланиб қолган.

Воқеа қуйидагича юз берган экан. Маслаҳат қишлоғидаги Ижтимоият маҳалласида яшовчи Абдумажид Маҳкамовнинг дарвозасини кимдир тақиллатди. Чиқиб қараса, нотаниш йигит турибди. У ўзини қўшни маҳаллалик Толибжон деб танитди.

– Эҳсон қилаётган эдик. Шунга қозон, ўчоқ керак эди. Бир кунга бериб турсангиз, эртага қайтариб олиб келаман. Истасангиз, ҳақини ҳам тўлайман, – деди.

Абдумажид ака танбех берди:

– Ундай деманг, уят бўлади. Ҳамма нарса пул билан ўлчанмайди. Шундай кунда бир-биримизга ёрдам беришимиз керак-ку.

Ҳалиги йигит умумий нархи 700 минг сўмликдан ортиқ бўлган иккита қозон ва иккита ўчоқни аравага ортиб, кўздан ғойиб бўлди. Шу кунидеъ уларни бозорга олиб бориб сотиб, пулини ўз эҳтиёжи учун ишлатиб юборди.

Орадан уч кун ўтгач Толибжон Омонов Қашғар маҳалласида пайдо бўлади. Шу маҳаллалик Қутбиддин Йўлдошевнинг ишончига кириб, унга тегишли дошқозонни қўлга киритди. Шу тариқа беш нафар содда, ишонувчан кишини чув туширди. Уларнинг ҳаммасига бир гапни такрорлади: «Эҳсон қилмоқчи эдик», деди. Барчалари бу гапга чиппа-чин ишониб, савоб бўлади деб қозон-ўчоқларини фирибгарга қўшқўллаб тутқазиб юборишди.

Алданган фуқаролар анча пайтгача «Буюмларимизни эрта олиб келар, индин олиб келар», деб кутиб юришди. Ниҳоят, улардан бирининг тоқати тоқ бўлиб, ички ишлар идорасига ариза билан мурожаат этди.

Фирибгар вилоят марказида қўлга олинди. У барча қил-

мишларига иқдор бўлди. Таасуфланарли томони шундаки, Толибжон Омонов илгари ҳам жиноий хатти-ҳаракатлари учун бир неча бор судланган эди. У бундан тегишли хулоса чиқармаган экан.

Лейтенант Сардорбек Раҳимов қисқа муддатли фаолияти давомида терговчи таҳлил қилиш қобилиятига эга бўлиши, бошқарув қарорлари қабул қила олиши лозимлигини англаб етди. Яна шунга ишонч ҳосил қилдики, ушбу соҳа вакили ҳужжат юритишни пухта билиши керак экан. Қолаверса, терговчи воқеа жойини кўздан кечириш жараёнида фаол иштирок этиш лозимлигини ҳам яхши тушунди.

– Ишим ўзимга жуда ёқади, – дейди суҳбатимиз якунида лавҳамиз қаҳрамони. – Қийинчиликлари бисёрлигига қарамай, терговчилик қизиқарли касб. Шу соҳани танлаб адашмаганман.

Б. ВЛАДИМИРОВ.

Суратда: лейтенант Сардорбек Раҳимов устози, капитан Бахтиёржон Шаҳобидинов билан. Муаллиф олган сурат.

ҲАМКОРЛИК МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

Ширин шаҳридаги «Фарҳод» маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида ўтган йил давомида жиноят ва ҳуқуқбузарликлар деярли эллик фоизга камайди. Уч нафар фуқаро профилактик ҳисобдан чиқарилди. Аёллар ва вояга етмаганлар ўртасида профилактик ҳисобга олинганлар бўлмади.

– Бундай ютуққа аввало маҳалла фуқаролар йиғини фаоллари билан ҳамжиҳат бўлиб, ҳамкорликда ишлаётганимиз боис эришдик, – дейди Ширин шаҳар ИИБ ҲООБ профилактика инспектори, лейтенант Аҳрор Алимов. – Маҳаллада юзага келган ҳар бир муаммо ва масалалар биргаликда, бамаслаҳат ҳал этилади. Ўтган йили спиртли ичимликка ружу қўйган, жанжалкаш оилалар ҳам камайди.

– Профилактика инспекторининг тавсияси билан Файбуллаевлар оила-

сини муҳокама қилдик, – дейди «Фарҳод» маҳалла фуқаролар йиғини раиси Қурбонбой Бегматов. – Оилада эр-хотин тез-тез жанжаллашиб туриши, бу фарзандларнинг тарбиясига салбий таъсир кўрсатаётгани, қўни-қўшнилар ҳам эътироз билдираётганини айтиб қолди. Аввалига икки-уч марта эр-хотинни инсофга чақирдик. Натижа бўлмагач, кўпчилик иштирокида муҳокама қилдик. Ҳозир иккови тотув яшашпти, оиласи тинч, фарзандла-

рининг тарбиясига ҳам жиддий эътиборда. Профилактика инспектори, лейтенант Аҳрор Алимов тез-тез хабар олиб, қўни-қўшнилардан суриштириб турибди.

Ўтган йили ҳудудда битта ўғрилиқ содир этил-

ди. У ҳам бўлса, қўшни туманда яшайдиган йигит меҳмонга келиб, мезбон-

ларнинг пулини ўғирлаб кетибди. У ўша куниёқ қўлга олиниб, жиноят иши кўзга тилди.

– Фуқароларимизнинг асосий қисми «Сирдарё» иссиқлик электр станцияси ва «Фарҳод» гидро-электр станциясида ишла-

ни, ишсиз қолганларни ана шу корхоналарга жойлаштирамиз. Жазони ижро этиш муассасасидан қайтган Ю. Саид ва И. Қаюм ҳозир корхонада ишлаб, оиласи билан тинч-тотув яшашпти.

Маҳаллада обрў-эътибор қозонган, жамоат ишларига бош-қош бўлиб, ёшларга, болаларга насихатгўй бўлаётган Алисаид Ортиқов, Усмон Матмуродов, Турсунбой Норкулов, Сожида Эсонова, Саломат Умарова, Холбуви Боқиевалар профилактика инспекторининг яқин ёрдамчиларидир.

Асосан меҳнат билан банд бўлган фуқароларнинг вояга етмаган болаларининг аксарияти шаҳардаги спорт марказида фаоли-

ят юритаётган тўғаракларга жалб этилган. Ёз ойларида эса маҳалла гузарларидаги футбол, волейбол майдони улар ихтиёрида.

Маҳаллада амалга оширилган ибратли ишларни яна давом эттириш мумкин. Энг муҳими, бу ерда ўттиздан ортиқ миллат вакиллари тинч-тотув яшашмоқда. Бу аввало, ички ишлар идоралари билан фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳамкорлиги мустаҳкамланиб бораётганидандир.

С. АБДУЛЛАЕВ.

Сирдарё вилояти.

Суратда: профилактика инспектори, лейтенант А. Алимов маҳалла фуқаролар йиғини раиси Қ. Бегматов билан қилинадиган ишларни режалаштиришмоқда.

Муаллиф олган сурат.

ЁНГИН ХАВФСИЗЛИГИ ТАЪМИНЛАНЯПТИ

Мамлакатимиз иқтисодий жиҳатдан тобора юксалиб бормоқда. Янги sanoat корхоналари барпо этиляпти, шунингдек мавжуд корхоналарнинг ишлаб чиқариш қувватини ошириш, маҳсулот турлари ва ҳажмини кўпайтириш учун қўшимча цехлар ташкил этилмоқда. Шу билан бирга, корхоналарда ёнгин хавфсизлигини таъминлашга ҳам эътибор берилаяпти. Чунки айрим корхона ва ташкилотларда содир бўлган ёнгинлар туфайли кўрилган катта миқдордаги моддий зарар жойларда ёнгин хавфсизлиги масаласига жиддий эътибор бериш, мавжуд қонун-қоидаларга қатъий амал қилиш шарт эканлигини кўрсатмоқда.

Бизнинг Ёнгин хавфсизлигини таъминлаш бошқарма-миз зиммасига республикамиздаги йирик корхоналардан бири ҳисобланган Навоий кон-металлургия комбинати ва унинг жойлардаги Шимолий, Марказий жанубий ва 5-кон бошқармаларида ёнгин хавфсизлигини таъминлаш вази-фаси юклатилган.

Бошқарма қўйи тизимлари томонидан муҳофазаланаётган ушбу масканларда ёнгинларнинг олдини олиш, ёнгин чиқишига олиб келувчи камчиликларни ўз вақтида аниқлаб, бартараф қилиш, ишчи-хизматчиларнинг бу борадаги билимларини ошириш, уларни огоҳликка ва сергакликка даъват этиш, тарғибот-ташвиқот ишларини кучайтириш мақсадида бир қатор ишлар амалга оширилмоқда.

Ходимларимиз томонидан ўтган йил давомида комбинатга қарашли масканларда 269 маротаба батафсил, 1369 маротаба назорат тартибида ва 2319 маротаба кундузги ҳамда 834 маротаба тунги тезкор текширишлар ўтказилди.

Ўтказилган батафсил текширувлар давомида маскан раҳбарларига профилактик тадбирлардан иборат Давлат ёнгин назоратининг тегишли кўрсатмалари ижро учун тақдим этилди ва уларнинг барчаси ўз вақтида тўлиқ, сифатли бажарилишига эришилди.

Муҳофазаланаётган масканларда асосий эътибор фуқаролар ўртасида тарғибот-ташвиқот ишларига қаратилиб, уч минг марта-

дан ортиқ ёнгин хавфсизлигини таъминлаш мавзусида суҳбат ва йўриқномалар ташкиллаштирилди.

Ўта муҳим ва тоифаланган масканлар ишчи ва хизматчиларининг ёнгин хавфсизлиги қоидалари борасида билимини ошириш мақсадида улар билан ёнгин-техник дастури асосида ўқув машғулотлари, бирламчи ва қайта йўриқномалар ўтказилди.

Профилактик текширувлар натижаларида ёнгин хавфсизлиги қоидаларини бузган мингдан ортиқ ишчи-хизматчилар ва мансабдор шахсларга нисбатан саккиз миллион сўмдан ортиқ маъмурий жарималар қўлланилди ва ўз вақтида ундириб олинди. Шу билан бир қаторда масканларда зудлик билан бартараф этил-маса ёнгин келиб чиқиши хавфи бор деб топилган бино ва иншоотларнинг иш фаолияти аниқланиб, камчиликлар бартараф этилгунга қадар вақтинчалик тўхта-тилди, носоз электр ускуна, мослама ва агрегатларидан фойдаланиш тақиқлаб қўйилди.

Комбинатнинг барча корхона, кон ва бошқа масканларида 222 та кўнгилли ёнгин ўчириш дружиналари ташкил этилган бўлиб, икки мингга яқин дружиначилар билан тасдиқланган режа асосида мунтазам равишда машғулотлар ўтказилади. Улар билан белгиланган тартибда амалий машқлар ўтиляётганини ҳам айтиб ўтиш жоиз. Дружиначиларимизнинг тажриба ва малакасини ошириб бориш мақсадида ёнгин ўчириш ама-

лий спорти бўйича мусобақалар уюштирилади.

Бошқарманинг куч ва воситалари ёрдамида Зарафшон ва Учқудуқ шаҳарларидаги аҳоли турар жойларида ҳам бир қанча ёнгинлар бартараф этилиб, фуқароларнинг мол-мулки ва ҳонадонлари ҳамда ўзларининг хавфсизлиги таъминланди. Ўтган йил давомида ана шу ҳудудларда содир бўлган эллиқдан ортиқ ёнгинларнинг ўз вақтида бартараф этилишига эришилди. Ходимларимиз Зарафшон, Учқудуқ шаҳарлари, Жиззах вилоятининг Фаллаорол тумани, Самарқанд вилоятининг Нуробод, Пахтачи, Қўшрабат туманларида содир бўлган ёнгинларни бартараф этишда ҳам бевосита иштирок этиш билан бирга фуқаролар ўртасида профилактик ишлар олиб бормоқда.

Шу ўринда комбинат томонидан бошқармаимиз янги замонавий ёнгин ўчириш автомашиналари ва асбоб-ускуналари билан таъминланганини айтиб ўтиш лозим. Жойлардаги ёнгин хавфсизлиги қисмларимизнинг бинолари ҳам таъмирдан чиқарилиб, зарур мебеллар, алоқа воситалари билан жиҳозланган. Бу эътибордан биз янада руҳланиб, жойларда ёнгин хавфсизлиги қоидаларининг таъминланишига ва ишчи-хизматчилар ўртасида профилактик ишларнинг мунтазамлигига эришиш учун барча имкониятларни ишга соляпмиз.

Асад ПҮЛАТОВ,
полковник.

Куну тун хизматда. Ушбу соҳа вакилларининг фаолиятини ана шундай таъриф тавсифлаш мумкин. Дарҳақиқат, қўриқлаш хизмати ходимлари зиммасига ишониб топширилган мулкнинг бутлигини, хавфсизлигини таъминлашдек улкан масъулият юкланган.

– Халқ ҳўжалиги объеклари ва фуқаролар ҳонадонларини қўриқлашдан ташқари, ходимларимиз жамоат тартибини таъминлаш бўйича тадбирларда ҳам фаол иштирок этишади, – дейди Асака тумани ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлими бошлиғи, подполковник Дилшодбек Мўминов. – Кундалик фаолиятимиз ҳушёрликни, хушмуомалаликни, соҳага оид чуқур билимни талаб қилади.

Ҳақиқатан ҳам шундай. Бундан ташқари, соҳа вакиллари вазиятга қараб тезкорлик билан қарор қабул қилиши, тактик усулларни пухта эгаллаган бўлиши, махсус воситаларни, алоқа техникаларини моҳирлик билан ишлата билиши зарур. Шунингдек, юқори даражада жисмоний тай-ёргарлик уларга ҳар қандам асқотади.

Бўлимда юқоридаги талабларнинг барчасига жавоб берадиган, ўз касбининг устаси бўлган,

масъулиятни чуқур ҳис қиладиган ходимлар кўпчиликни ташкил этади. Айниқса, отряд командири, катта лейтенант Нодирбек Шокиров, отряд командирининг ўринбосари, лейтенант Маҳаммаджон Матсаев, взвод командирлари, сержантлар Бекзод Режава-

ҳамда 25 та ҳонадон қўриқланади. «Асақон маҳсулотлари», «Асақон» акциядорлик жамиятлари, банкларнинг туман шохобчалари, суд, прокуратура бинолари, иккита умумтаълим мактаби шулар жумласидандир. Бундан ташқари, ходимлар дўконлар, омборхоналар,

хусусий корхоналари ҳам қўриқлашади. Шунини таъкидлаш жоизки, сўнгги пайтларда қўриқлаш хизмати-га мурожаат этувчилар сони сезиларли даражада кўпайди. Бу соҳага ишонч ортаётганини кўрсатади. Сабаби оддий. Ҳар бир ишни устаси қилганига нима етсин. Объектларга замонавий қўриқлаш воситалари ўрнатилганга нима муҳим омил бўлаяпти.

Жамоада мураббийлик ҳаракати кенг қулоч ёйган. Ёш ходимлар тажрибали ҳамкасбларига бириктирилиб қўйилади. Шу тариқа хизмат жараёнида касбий маҳоратларини оширишади. Шахсий таркибининг пухта тай-ёргарлик кўриши, мазмунли дам олиш учун бўлимда барча шарт-шароитлар яратилган. Замонавий тренажёрлар ўрнатилган спорт зали, кутубхона, ошхона, дам олиш хонаси улар ихтиёрида. «Рухий энгиллаштириш хонаси» ҳам фаолият кўрсатиб турибди.

К. БОРИСОВ.
Андижон вилояти.

Суратда: техник қўриқлаш пунктининг қўлга олиш гуруҳи хизмат пайтида.

Муаллиф олган сурат.

ОСОЙИШТАЛИК ЙЎЛИДА

МУҲИМ ЎРИН ТУТАДИ

Ҳаётда шундай одамлар ҳам борки, дунёга келтирган фарзандига тўла меҳр беролмайди. Қаровсиз ташлаб қўйиб, таълим-тарбиясига эътибор қилмайди. Оқибатда эса бола назоратсиз қолиб, ёмон одамларга қўшилади, хулқи бузилади, турли ҳуқуқбузарликлар содир этади. Баъзида эру хотиннинг ажрашиши ёки оилаларда носоглом муҳитнинг вужудга келиши туфайли болалар уйдан бешиб, кўчага интилади. Юртимизда бундай болаларнинг қаровсиз қолмаслиги учун зарур шароитлар яратилаяпти. Жумладан, вилоятлар ИИБ ҲООБга бевосита бўйсунувчи вояга етмаганларга ижтимоий-ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш марказлари ташкил этилган. Ўтган йилда Сурхондарё вилоятида ҳам ана шундай марказ ўз фаолиятини бошлади.

— Вилоятимизда вояга етмаганларга ижтимоий-ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш маркази мавжуд эмаслиги боис, қаровсиз қолган болаларни қўшни вилоятларга олиб борар эдик, — дейди Сурхондарё вилояти ИИБ ҲООБга бевосита бўйсунувчи вояга етмаганларга ижтимоий-ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш маркази бошлиғи, майор Жамолддин Бобокалонов. — Ўтган йили вилоят ИИБ раҳбарияти ташаббуси билан марказ қурилиши бошланди ва йигирма беш нафар болага мўлжалланган маскан тўлиқ битказилиб фойдаланишга топширилди. Унга уч ёшдан ўн саккиз ёшгача бўлган вояга етмаганлар жиноят ишла-

ри бўйича шаҳар-туман судларининг ажримига асосан жойлаштирилади. Марказга келтирилган болаларни тарбиялаш, шахсини аниқлаш, ҳаёти, соғлигини муҳофаза қилиш ёки улар томонидан такроран ҳуқуқбузарликлар содир этилишининг олдини олиш, вақтинча сақланишини таъминлаш асосий вазифаларимиздандир. Шунингдек, бу ерда ижтимоий жиҳатдан хавфли аҳволда бўлган вояга етмаганларга ижтимоий-ҳуқуқий, тиббий-педагогик ёрдам кўрсатилади. Уларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфатлари ҳимоя қилиниб, ижтимоий мослашув ва реабилитацияси бўйича чора-тадбирлар амалга оширилади.

Қабул қилинган болаларда қонунларга итоаткорлик хулқатворини шакллантириш ҳам ходимларимизнинг вазифаларидандир.

Айни пайтда ходимлар марказга олиб келинган вояга етмаганлар билан якка тартибда суҳбатлар ўтказиб, профилактик ишлар олиб боришмоқда. Вояга етмаганларнинг назоратсиз, қаровсиз қолиши сабабларини ўрганиб, турли ҳуқуқбузарликлар ёки бошқа ғайриижтимоий хатти-ҳаракатлар содир этишга имкон берадиган омиллар ва шарт-шароитларни аниқлашяпти. Бу ҳақда тегишли давлат органлари ва бошқа ташкилотларни хабардор қилиб, болаларни тиббий кўрикдан ўтказишмоқда. Уларни ўқитиб, спорт билан шугулланишга жалб этишяпти.

Қаровсиз қолган болаларнинг ҳаётда ўз ўрнини топиб кетишида, келгусида Ватанинг муносиб фарзанди бўлиб вояга етишида ушбу марказ муҳим ўрин тутаяпти, деб бемалол айтишимиз мумкин.

Жуманазар АНОРОВ.
Сурхондарё вилояти.

ЁШ АВЛОД ҲИМОЯЧИСИ

(Давоми.
Бошланиши 1-бетда).

Албатта, вояга етмаганлар ўртасида айрим муаммолар учраб туриши табиий ҳол. Бу муаммоларни бартараф этишда, энг аввало, уларнинг сабабларини аниқлаш муҳим аҳамиятга эга. Шунинг учун ҳам фаолиятимизда айни шу жиҳатга жиддий эътибор қаратганмиз. Яъни биринчи навбатда оилалардаги, айниқса, тарбияси оғир болалар яшаётган хонадонлардаги ижтимоий-маънавий муҳитни ўрганишга ҳаракат қиляпмиз. Зарур ҳолларда фарзандлари таълим-тарбиясига бефарқ қараётган ёки бу борадаги мажбуриятларини тўла бажармаётган ота-оналарга нисбатан қатъий чоралар қўллашга ҳам тўғри келмоқда.

Бугунги глобаллашув даврида ёшларни турли маънавий таҳдидлардан ҳимоя қилиш, миллий менталитетимизга ёт, бузғунчи гоялардан асраш ниҳоятда муҳим вазифалардан бири ҳисобланади. Шу боис туман прокуратураси, «Маҳалла» хайрия жамоат фонди, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, Маънавият тарғибот маркази, ФХДЁ бўлими, таълим муассасалари билан ҳамкорликда ёшлар ҳамда уларнинг ота-оналари иштирокида мунтазам равишда турли маънавий-маърифий ва тарғибот тадбирлари ўтказиб келиняпти. Уларда таниқли шоир ва ёзувчилар, халқимизнинг севимли санъаткорлари, қолаверса, пиру бадавлат кексаларнинг иштирок этаётгани тадбирлар самарадорлигини янада оширишга хизмат қилмоқда.

Мазкур тадбирларда «оммавий маданият», унинг кўринишлари ва аянчли оқибати, шу билан бирга, диний экстремизм ва терроризм, гиёҳвандлик, ичкиликбозлик каби иллатлар тўғрисида ёшларга атрофлича тушунтиришлар берилаяпти. Умумтаълим мактаблари, коллеж ва лицейларда намоийш қилинаётган «Қабоҳат», «Ажал тўри», «Олов билан ўйнашма» сингари фильмлар ҳам ўқувчиларда катта таассурот қолдираётир.

— Туман ички ишлар бўлими ходимлари, айниқса, капитан Нодир Худоёров билан доимий ҳамкорликда фаол иш олиб боряпмиз, — дейди Янгийўл шаҳрида жойлашган Тошкент давлат техника университети қошидаги академик лицей бўлими бошлиғи Моҳидил Эргашева. — Унинг ташаббуси ва ташкилотчилиги билан ўқув масканимизда тез-тез турли тадбирлар ўтказиб турилади. Бу тадбирлар ўқувчи ёшларимизда зўр қизиқиш уйғотаётгани қувонарли, албатта.

Фаоллик ва фидойилик ҳеч қачон бесамар кетмайди. Элюрт осойишталиги, ёш авлод камолоти йўлида қилинган меҳнат, саъй-ҳаракат, шубҳасиз, ўз эътирофини топади. Яқинда бўлиб ўтган «Намунали милиция таянч пункти» анъанавий республика кўрик-танловининг Тошкент вилояти босқичида капитан Нодир Худоёров «Ёш авлод ҳимоячиси» номинацияси бўйича ғолиб деб топилди. Энди у танловнинг республика босқичида иштирок этади.

Камол ОЛЛОЁРОВ.

Хоразм вилояти ИИБ раҳбарияти кинология хизмати ходимларининг касбий маҳорати ҳамда жанговар тайёргарлигини оширишга алоҳида эътибор бермоқда. Ўтказилаётган ўқув ва амалий машғулотлар, кўрик-танловлар ҳамда мусобақалар соҳа ривожига муҳим аҳамиятга эга бўлаяпти. Айниқса, бу хизматни зотдор итлар билан таъминлашда вилоят ИИБ ППХ ва ЖТСБга қарашли хизмат итлар питомниги ходимларининг ҳиссаси самарали бўлмоқда. Бу ерда зотдор итлар саралаб олиниб, тажрибали кинологлар ихтиёрига бериллади. Улар хизмат итларини портловчи моддалар ва гиёҳвандлик воситаларини излаб топиш, из олиш ва қидирув, антитеррор ҳамда кўриқлаш йўналишлари бўйича ўргатишяпти.

Хизмат итлари питомнигида соҳани мукамал ўрганиш учун барча шароитлар яратилган. Хизмат итларини ўргатиш учун машқ қилиш ва сайр этиш майдончалари, тиббий

БЕМИННАТ ЁРДАМЧИЛАР

ёрдам кўрсатиш хоналари, янги вольерлар мавжуд. Ходимларнинг самарали хизмат қилишлари учун ўқув хоналари, навбатчилик қисми, маърифат ва дам олиш хоналари, компьютер жамланмалари, алоқа воситалари ҳамда зарур жиҳозлар муҳайё қилинган.

Айни кунда кинология хизматида 104 бош ит бўлиб, уларнинг 85 таси махсус тайёргарликдан ўтган. Жониворларнинг йўналишлар бўйича тайёргарлик даражаси вилоят ИИБ қошидаги махсус комиссия томонидан текширилиб, ҳар чорак якунида муҳокама қилинади.

Кинологлар бошқа соҳавий хизмат ходимлари билан ҳамкорликда жиноятларни «иссиқ изида» фош этишда ҳам фаол иштирок этишмоқда. Ўтган йил давомида соҳа ходимлари хизмат итлари билан 925 маротаба воқеа жойига чиқиб, 470 та жиноятни очишда ёрдам беришди.

Урганч тумани Юқорибог қишлоғида яшовчи тадбиркор Фарҳод Мусаев туман ИИБга мурожаат қилиб, номаълум шахс қишлоқ ҳудудида жойлашган дўконидан икки мил-

лион сўмлик озиқ-овқат ҳамда ҳар хил турдаги ювиниш анжомларини ўғирлаб кетганлигини билдирган. Туман ИИБ тергов-тезкор гуруҳи томонидан олиб борилган

тадбирларда кинолог, сафдор Ж. Юсупов «Фокс» лақабли хизмат ити билан иштирок этиб, Урганч шаҳрида яшовчи, муқаддам бир неча бор судланган Н. Сергейни ашъвий далиллар билан қўлга олди.

— Ходимларимиз жорий йилда ҳам содир этилган жиноятларни фош этишда самарали иштирок этишяпти, — дейди вилоят ИИБ ППХ ва ЖТСБ кинология хизмати бошлиғи, капитан Ҳамидулло Қурбонов. — Улар бошқа соҳавий хизмат ходимлари билан ҳамкорликда 37 та жиноятни фош қилишда иштирок этишди. Шунингдек, улар аэропорт, темир йўл вокзали, автобус шоҳбекати, бозорлар каби аҳоли гавжум жойларда ҳамда оммавий тадбирлар ўтказилаётган ҳудудларда махсус тайёргарликдан ўтган хизмат итлари билан фаолият кўрсатмоқда.

Хизмат итлари питомниги базасида кинолог хо-

димларнинг касбий маҳоратини ошириш бўйича ўқув ва амалий машғулотлар ўтказиб бориляпти. Шунингдек, жойлардаги кинология хизматида етарли тажрибага эга бўлган бўлим ва бўлинма бошлиқлари хизмат сафарига юборилиб, улар соҳани янада ривожлантириш юзасидан амалий ёрдам беришмоқда.

Мана, бир неча йилдирки, анъанавий тарзда ўтказиб келинаётган «Кўпқураш», «Намунали питомник», «Намунали кичик питомник» ҳамда «Кинология хизмати аълочиси» республика кўрик-танловлари ходимларнинг касбий маҳоратини оширишда муҳим аҳамият касб этмоқда. Ўтказилаётган кўпқураш мусобақаларида вилоят ИИБ жамоаси ҳам фаол иштирок этиб, совринли ўринларни қўлга киритяпти.

Х. РАЗЗОҚОВ.
Хоразм вилояти.

Суратда: кинолог, сафдор Руслан Эрметов хизмат ити билан машғулот пайтида.

Муаллиф олган сурат.

Маърифат ва сиёсий ўқиш

Бобур ижодига Ватан мадҳи

Бобур ижодида Ватан мадҳини икки йўналишда кўриш мумкин: шоир лирикасида Ватан мадҳи ва «Бобурнома»да Ватан мадҳи. Бобурнинг лирик мероси ҳажман у қадар катта эмас. Шоирдан бизга бор-йўғи 119 ғазал, 208 рубоий, 13 туюқ, 8 маснавий, 53 муаммо, 65 фард етиб келган. Ҳаммаси жамланганда битта китоб бўлади, холос. Аммо шоирнинг маҳорати ва салоҳияти унинг кўп ёки кам ёзгани билан ўлчанмайди. Бобур ана шу оз сонли лирик асарлари билан ўзбек шеърятини амалда буюк Алишер Навоидан кейинги тамоман янги бир поғонага кўтарди. Бу шеърларда ихчамлик, ҳаётийлик, аниқлик, соддалик устун.

Биобарин, Бобур лирикасида Ватан тамоман ўзгача бир оҳангларда мадҳ этилган. Бунинг сабаби эса аниқ. Бобур 1483 йил 14 февралда туғилган. 1494 йили тақдир тақозоси, яъни отасининг тасодифий ўлими туфайли 12 ёшида тахтага ўтирди.

Ватан Бобур учун оғриқли бир дард эди. Лирик шеърларида у бу дардини тўкиб солди, «Бобурнома»да эса бунинг реал тарихий воқеа-ҳодисалар баёни орқали акс эттирди.

Бобур Ватанни тарк этган эмас, уни ташлаб кетишга мажбур бўлган. Аммо бу унга қаттиқ алам қилар эди. Шунинг учун ҳам бир рубоийсида:

*Кўнгли тилаган муродига
етса киши
Ё борча муродларни
тарк этса киши.
Бу икки муяссар ўлмас
оламда,*

*Бошини олиб,
бир сориға кетса киши, —
деб ёзди. У Ватанда марказлашган давлат тузишдек буюк муродига етолмади. Лекин бу нијатидан воз кечолмади ҳам. Охири «бошини олиб бир сориға кетиш»га мажбур бўлди.*

Бобурнинг жисми Кобулда подшоҳ бўлиб турибди-ю, бироқ кўнгли у ерда эмас. Шунинг учун у «мен бу ерда мўқим эмасман» дейди:

*«Кобулда иқомат қилди
Бобур», — дерсиз,
Андоқ демангизларки,
муқим эрмасмен.*

«Муқим эрмаслик», яъни беватанлик буюк Бобур кўнглидаги энг оғриқли дард эди. Чунки «ғурбат», яъни мусофирлик — ёмон нарса, «ғариблик», яъни мусофирчиликда киши кўнгли асло шод бўлолмайди:

*Ёд этмас эмиш кишини
ғурбатта киши,
Шод этмас эмиш кўнгулни
меҳнатта киши.
Кўнглум бу ғариблиқда
шод ўлмади, оҳ,
Ғурбатта севунмас эмиш,
албатта, киши.*

Ватан («диёр»)дан, демакки, дўст («ёр»)лардан ҳам айри яшаш қанчалар мушкул эканини Бобурчалик бошидан кечириб, ҳис этган одам кам топилади:

*Кўпдин бериким,
ёру диёрим йўқтур,
Бир лаҳзау бир нафас
қарорим йўқтур.
Келдим бу сори
ўз ихтиёрим бирла,
Лекин боруримда
ихтиёрим йўқтур.*

Бобурнинг асл мақсади подшоҳлик бўлганда эди, у аввал, Афғонистонни, кейин Ҳиндистонни олди, бу мамлакатларда тинчлик-осойишталик ўрнатди, халқнинг бошини қовуштирди. Лекин бу билан унинг кўнгли тинчигани йўқ. Чунки халқ билиб айтганидек, ўзга юртда шоҳ бўлгандан, ўз юртингда гадо бўлганинг — минг карра афзал. Бунинг Бобурнинг лирик қаҳрамони ички дард билан айтади:

*Толёй йўқи жонимға
балолоғ бўлди,
Ҳар ишники, айладим,
хатолоғ бўлди.
Ўз ерни қўйиб,
Ҳинд сори юзландим,
Ёраб, нетайин,
не юзқаролиғ бўлди.*

Бу ерда «юзқаролиғ бўлди» сўзлари икки маънода ишлатилган. Биринчидан, ўз юртини бой бериб, Ҳиндистонни олганидан орийат қилиб, лирик қаҳрамон бунинг «юзқаролиғ» (яъни ёмонотлик) деб ҳисоблаётди. Иккинчидан, мўътадил иқлимли Мовароуннаҳрдан бориб, иссиқ Ҳиндистонда яшаётган ҳар қандай кишининг юзи табиий равишда қораяди, албатта.

Дунёда ҳали бирон-бир шоир ё ёзувчи йўқки, унинг асарларида ўзи туғилиб ўсган Ватани куйланмаган, муаллифнинг ана шу она заминига муҳаббати акс этмаган бўлса. Лекин Заҳириддин Муҳаммад Бобур (1483 – 1530) бу борада бутунлай ажралиб туради. Бу буюк шахс учун Ватан сўз санъати намуналарини яратиш учун бир мавзугина эмас, балки ҳаёт-мамонт масаласи эди. Чунки Ватан тақдири унга бевосита боғлиқ бўлиб, у юрт эгаси — ҳукмдор эди. Ватанни қўлдан чиқариш эса ҳаммадан бурун уни бир умрлик алам-изтироб гирдобига ташлаган эди. Шунинг учун ҳам бу улуг инсон умрининг катта қисми Ватанни яна қайтадан қўлга киритиш йўлидаги ҳаёт-мамонт курашлари билан ўтди.

Она-Ватан ҳеч қачон — бир лаҳза бўлсин шоир ҳаёлидан кўтарилгани йўқ. Унинг баҳордан илҳомланиб битган беш байтли бир ғазали бор. У, анъанага қўра, ёрга бағишланган:

*Баҳор айёмидур доғи йигитликнинг авонидур,
Кетур, соқий, шароби нобким,
ишрат замонидур.*

*Ғаҳи саҳро узори лола шаклидин эрур гулгун,
Ғаҳи саҳни чаман гул чехрасидин арғувони(й)дур.*

*Яна саҳни чаман бўлди мунаққаш ранги гулларнинг,
Магарким, сунъининг наққошига ранг имтиҳонидур.
Юзунг, эй сарв, жоним гулшанининг тоза гулзори,
Қадинг, эй гул, ҳаётим боғининг сарви равонидур.*

*Не ерда бўлсанг, эй гул, андадур чун жони Бобурнинг,
Ғарибингга тараҳхум айлагилким,
анда жонидур.*

Бу ғазалнинг охириги байти — мақтабсида бадийий жиҳатдан ниҳоят даражада гўзал шакл ва мазмун уйғунлиги бор. Эй гул, дейди лирик қаҳрамон ёрига, сен не ерда бўлсанг, Бобурнинг жони ўша ерда, (шунинг учун) мусофир(ошиғ)ингга раҳм эт, (чунки) жони — ўша ерда (сенинг ёнингда).

Аммо бу — мисралардан англашилдиغان биринчи маъно. Бу очиқ билиниб турибди. «Анда жонидур» сўзларини тезроқ ва бир сўз сифатида ўзаро қўшиб талаффуз қилсангиз, қулоққа «андижони(й)дур» дегандек эшитилади. Шундан келиб чиқилса, байтда яширин маъно ҳам мавжуд: эй гул, дейди лирик қаҳрамон ёрига, сен не ерда бўлсанг, Бобурнинг жони ўша ерда, (шунинг учун) мусофир(ошиғ)ингга раҳм эт, (чунки) у андижонлик-ку.

Бу сўнги икки сатрда яширин маънони шундай тарзда тушунасак, лирик қаҳрамоннинг ёри Андижонда қолган, шунинг учун ошиқнинг жисми узоқ юртларда бўлса ҳам, унинг жони ҳам Андижонда қолган, деб талқин этиш мумкин бўлади.

Кўриниб турибдики, шоир шеърларининг аксариятини бевосита ҳаётининг ваз-сабаб таъсирида битган. Бу ҳақда унинг ўзи ҳам ёзиб кетган. «Бобурнома» шундай зўр асарки, ҳатто муаллифнинг кўп шеърлари яратилишига сабаб бўлган воқеа-ҳодиса-ю, юз берган руҳий ҳолат ҳақида ҳам сўз боради. Адабиёт тарихида камданкам муаллиф шеърларининг яратилиш тарихини бундай му-

айян, аниқ-тиниқ қилиб битиб кетган.

Ватанимиз ҳақида ўтган асарларда туркий, форсий ва арабий тилларда ҳам кўп мўътабар китоблар ёзилган. Аммо улар орасида «Бобурнома»га тенг келадигани йўқ. Туркий тилда битилган китоблар орасида-ку унга яқин турадигани ҳам топилмайди.

«Бобурнома» фақат адабий ёдгорликка эмас. Бу қомусий асар — ҳам тарих, ҳам этнография, ҳам тилшунослик, этнология, адабиётшунослик, табиатшунослик, география, геология... ва ҳоказо. Бу китоб — фан ва ижоднинг турли соҳаларига оид қимматли фикр-мулоҳаза, кузатиш, қараш, хулосалар баён этилган ниҳоят даражада қимматли асар, кўплаб соҳалар бўйича ўта ноёб илмий-тарихий манба.

Ўзбек тилида яратилган асарлар орасида Марказий Осиё ҳақида битилган бошқа биронта бундай буюк ва мукамал асар йўқ.

Эҳтимол, муаллиф бу ёдгорликнинг ҳеч ерида очик-ойдин ёки яланғоч ҳолда: «Ватанни сев!» — демагандир. Бироқ китоб саҳифаларини varaқлар экансиз, ҳар лаҳзада қалбингизда Ватанга муҳаббат олови алангаланаверади.

Бошқа ўлкалар ҳақида ҳикоя қилар экан, Бобур кўпинча ўша ер ва унинг хусусиятларини ўз юрти, унинг хусусиятларига солиштиради. Биринчидан, Ватан ҳамиша унинг кўз олдида туради. Иккинчидан, бунда ўзбек тилида ёзилган бу китобни ўзбек ўқувчиси мутлоа қилиши кўзда тутилади.

Ҳиндистонда учрайдиган қушлар ҳақидаги маълумотларни берар экан, ҳар бир қушни ўзимизда мавжуд қушларга солиштирган ҳолда тушунтиради. Мана, шу қиёслардан айримлари:

«Яна бир Ҳиндистон аккаси-дур, «мато» дерлар. Аккадин жузвий (озгина) кичикрак бўлғай. Акка оқ оладур, мато малла оладур».

«Яна бир қарчадур, қорлуғоч (қалдирғоч) йўсунлуқ, қорлуғочдин хейли улукдур, якраг қорқорадур».

«Яна бир қуйилдур, узунлиғи зогча бўлғай, зогчадин хейли иничкаракдур. Тавре ўқур (яхши сайрайди). Ҳиндистон булбули бу эмиш. Ҳиндистон эли қошида булбулча хурмати бордур. Қалин дарахтлиқ боғларда бўладур».

Ҳиндистонни тушунтиришда давом этар экан, муаллиф уни ўзимизнинг юртимизга солиштириб, кўп жиҳатдан унинг ўлкамизга асло ўхшамаслигини баён этади.

«Бобурнома»нинг мана бу сатрларида Ватан соғинчи ҳадди аълосида акс эттирилган: *«Ул вилоятларнинг (бу ерда Афғонистон вилоятлари кўзда тутилган, аммо у пайтларда Афғонистон ҳам Ватаннинг бир бўлагиди, темерий давлатининг таркибий қисми эди) латофатларини киши нечук унутқай?! Алал-хусус, мундоқ тойиб (пушаймон) ва торик (тарк этиш) бўлғонда қовун ва узумдек машруъ (шаръий) ҳазни (хузурни) киши не тавр (қандай қилиб) хотирдин чиқорғай?! Бу фурсатта бир қовун келтуруб эдилар, кесиб егач, ғариб таъбир қилди. Тамом йиғлаб эдим».*

Бобур юртнинг қовунини жуда яхши кўрган. Бобурнинг отаси — Умаршайх Мирзо ҳозирги Наманган вилоятининг Тўрақўрғон тумани худудидаги Сирдарё қирғоғида қад ростлаган Аҳси қўрғонини пойтахт қилган, ўша ерда каптарларига қараётганда каптархона жойлашган тепалик билан бирга қулаб, ҳалок бўлган эди.

Бобур Аҳси ҳақида битар экан, унинг қовунини мақтаб кетади: *«Қовуни яхши бўлур. Бир навъ қовундурким, «Мир Темурий» дерлар, андоқ қовун маълум эрмаским, оламда бўлғай. Бухоро қовуни машҳурдур. Самарқандни олгон маҳалда Аҳсидин, Бухородин қовун келтуруб, бир мажлисда кестурдум, Аҳси қовунининг ҳеч нисбати (тенги) йўқ эрди».*

Фарғона водийсига берилган баҳога эътибор қилайлик: «Гирдо-гирди (атрофи) тоғ воқеъ бўлубтур. Фарбий тарафидаким, Самарқанд ва Хўжанд бўлғай, тоғ йўқтур. Ушбу жонибдин (тарафдан) ўзга ҳеч жонибдин қиш ёғий (душман) кела олмас».

Ҳақиқатан ҳам, Фарғона водийси отнинг тақасига ўхшайди. Ҳамма ёғи тоғ билан ўралган. Фақат фарбий тарафида тақанин очик ери бор. Шу ердан Сирдарё оқиб келади. Бекобод шамоли (ёки Қўқон шамоли) деган машҳур шамол айнан шу «дарвоза»дан эсади. Бу водийда ҳозирги пайтда уч давлатнинг худуди бор. Ана шу тақанин ичида Ўзбекистонимизнинг Андижон, Наманган ва Фарғона, Қирғизистоннинг Боткент, Жалолобод ва Ўш, Тожикистоннинг Сўғд вилоятлари худуди жойлашган.

Хуллас, кимки Ўзбекистонимиз минтақа ва худудлари тарихи, уларнинг XV аср охири — XVI аср бошларидаги ҳолати, одамлари, хусусиятлари, табиати ҳақида билмоқчи бўлса, «Бобурнома»ни ўқисин.

XIX асрдан бошлаб Фарб халқлари юртимизга эгалик қилиш мақсадида «Бобурнома»ни ўз тилларига ўгириб, ўқишди. Биз Ватанимизни севишимиз, қадрлашимиз, уни ёвуз кучлардан кўз қорачигимиздек асрашимиз учун ҳам бу улуг асарни ўқишимиз, ўрганишимиз зарур.

Султонмурод ОЛИМОВ,

Тошкент вилояти халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти профессори вазифасини бажарувчи.

2015 йил – Кексаларни эъзозлаш йили

Жуссаси ихчам, аммо қалб ҳарорати жўшқин, ёрқин хотиротларга тўла нуроний Ички ишлар вазирлиги биносига кириб келаркан, кичик сержант Собит Муҳаммедов у кишини узоқдан таниб, ҳарбийча ҳурмат билдирди:

– Саломатлик тилайман, ўртоқ генерал, — дея ичкарига бошлади.

– Умринг узоқ бўлсин, болам, — деб дуо қилди оқсоқол.

Ички ишлар идораларида фаолият кўрсатишни ўз қисматига айлантирган истеъфодаги генерал-майор Гафур Раҳимовнинг ҳар куни шундай бошланади. Ўзини эл-юрт тинчлиги ва осойишталигига бахшида этган бу инсоннинг ҳаёт йўли кучли иродаси билан уйғундек гўё. Вазирлик Фахрийлар кенгаши раиси сифатида у кишини барча ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари мураббий, самимий устоз сифатида эъзозлашади. У умрининг ўтган давларини шундай хотирлайди:

СОҒИНЧ

Умр ўтган сари соғинч ҳисси тинчлик бермай қўяркан. Хотира китобимни ҳар сафар варақлар эканман, хаёлан узоқ ўйга чўмаман: ўтган даврдан фақат яхши ва ёрқин хотиралар қоларкан. Ҳамма нарса одамнинг ўзига боғлиқ. Нимаики, савоб ёки гуноҳ қилсак, ўзимиздан. Беш қўл баробар эмас. Мен ҳеч қачон ҳеч кимга кек сақлаган эмасман. Доим яхши хотираларни, эзгуликларни эслашга ҳаракат қиламан. Чунки бу менга куч бағишлаб туради. Зеро, хотира уйғонса гўзалдир.

ИККИНЧИ «ОИЛА»

Ички ишлар идоралари ҳам бир оила. Ходимнинг биринчи уйи оиласи бўлса, иккинчиси – хизмат жойи. Чунки ҳаётимизнинг асосий қисми хизматда ўтади. Хизмат мени сабрли, иродали қилиб тарбиялади. Шарафли, аммо машаққатли касб матонатли, чидамли инсонларнигина севади. Ҳар ким ҳам бундай шарафга муяссар бўла олмайди. Президентимиз «Милиция ходимлари ҳам оддий инсон, аммо ҳар қандай оддий инсон милиция ходими бўла олмайди», деб таъкидлаганлари замирида катта маъно бор. Касбини қадрлаган, ҳалоллик ва фидойиликни ўзига ошно қилган киши ҳеч қачон ют-қазмайди. Эл-юрт, халқ ва сафдошлари орасида обрў-эътибор қозонади.

БАХТЛИ ИНСОН

Ўзимни энг бахтли инсонлардан бири, деб биламан: ҳаётда нимага эришиш мумкин бўлса, барчасига етишдим. Етимлик қийинчиликларини бошдан ўтказдим. 14 ёшда заводда ишчи бўлиб ишладим. Оддий инспекторликдан бошлаб, Ички ишлар вазирининг биринчи ўринбосари ла-

возимигача бўлган шарафли йўлни босиб ўтдим. Умр йўлдошим Хоназмхон билан беш нафар фарзандни жамиятга, эл-юртга нафи тегадиган инсонлар қилиб тарбиялаб вояга етказдик.

Айтмоқчиманки, тарбия пойдевори оиладан бошланади. Одам боласи пок, ахлоқан баркамол бўлиш учун тенг имконият билан туғилади. Бироқ ота-оналарнинг фарзанд тарбияси тўғрисидаги тушунча, ҳафсала ва масъулиятлари турлича. Шу сабабли айрим ота-оналар фарзандларига етарлича тарбия бериб вояга етказа олмаганларидан пушаймон бўлиш ўрнига, турли баҳоналарни рўқач қилишади.

ЛОҚАЙДЛИК – ИЛЛАТ

Бир ўрмонга ўт кетиб, ёнғин бўлибди. Жониворларнинг бир қисми кучи етган нарса билан сув ташиб, ёнғинни ўчирмоқчи бўлибди. Иккинчи қисми эса бундан ҳеч нарса чиқмайди, дебди ва четроққа чиқиб томоша қилиб турибди. Бир чумоли ўтни ўчириш учун ховучида сув олиб кетаётган экан. Буни кўрган қарға унинг устидан кулиб дебди: «Мана шу сув билан ўтни ўчираман, деб ўйлаётсанми?» Чумоли унга жавоб берибди: «Биламан, бу сув билан ўтни ўчириб бўлмайди. Лекин бу ҳаракатим билан ким томонда турганимни биламан».

СЎЗИ ҲИКМАТ, ҲАЁТИ ИБРАТ

Бу ривоятда лоқайдлик ва бефарқлик қораланган. Юртбошимизнинг «Юксак маънавият – энгилмас куч» асарида «Душманлардан кўрқма – нари борса, улар сени ўлдириши мумкин. Дўстлардан кўрқма – нари борса, улар сенга хиёнат қилиши мумкин. Бефарқ одамлардан кўрқ – улар сени ўлдирмайди ҳам, сотмайди ҳам, фақат уларнинг жим ва бепарво қараб туриши туфайли ер юзида хиёнат ва қотилликлар содир бўлаверади», деб таъкидлангани ҳам бежиз эмас.

Мамлакатимиз кундан кун чирой очиб, гуллаб-яшнаб бораётган бир пайтда, ватандошларимиз қалбидан энг олижаноб туйғулар ўз ўрнини топаётганда лоқайдлик, бефарқлик ҳақида гапириш қийин. Бироқ бугунги давр ҳар бир инсонни Ватан учун дахлдорлик ҳисси билан яшашни талаб қилмоқда.

НАФС

Ички ишлар идораси ходимининг маънавиятсизлиги эртага тамага, интизом, қонун бузилишига олиб келиши, хизмат вазифаларига виждонан ёндашаётган ходимларни обрўсизлантириши ҳеч гап эмас. Донишмандлар бу борада «Қалбидан тўрт нарса бўлмаган инсон комил бўла олмайди: ўзини жиловлай олиш, қўли очқилик, иззат-нафсини тийиш, бошқаларни ўздан юқори қўя олиш» деб айтганлар. Айримлар нафс қулига айланиб, бошқалар-

дан ўз мансаби ваколатидан фойдаланиш йўллари излайди, тамагирлик, пора-хўрлик каби ноҳўя ишларга қўл уради. Бу нафақат ўзи, балки жамият тараққиётига ҳам раҳна солади.

ИИВ мактабини битириб келганимда маҳалламиз раиси Ҳожимат ака исмли бир олижаноб, ҳаётнинг аччиқ-чучугини татиغان оқсоқолимиз ҳар доим: «Ғафур-жон инсонда сабр-тоқат, ирода бўлиши керак», дея қуйидаги ривоятни айтиб берган эди.

«Бир камбағал одамнинг биттагина товуги бор экан. У ҳар куни битта тухум қўяркан. Эгаси ўша тухумни пишириб еб, кун кўраркан. Бир куни у битта тухумга қаноат қилмай, товугини ҳам сўйиб, пишириб ебди. Эртаси куни товук ҳам, тухум ҳам йўқ, қилган ишидан пушаймон бўлиб, очликдан силласи қуриб, тиланчиликда хор-зор бўлган экан».

Қиссадан ҳисса шуки, нафс қулига айланиб, афсус-надомат чекишдан фойда йўқ. Сабрнинг таги роҳат.

ВАТАН ТУЙҒУСИ МУҚАДДАС

Ватаннинг ҳар бир қарич ери муқаддас. Ватан туйғуси – бу халқни, оилани севмоқ, ҳурмат қилмоқ, қадрига етмоқдир. Ватан бу унинг маданияти, маънавияти, маърифати, тили, дини, ота-боболаридан қолган бой маданий мероси, томирларида жўш уриб турган, авлоддан авлодга ўтиб келаётган покиза қони, тарихидаги муҳим босқичлар, буюк давлат қуриш мақсадида олиб бораётган курашидир. Саодатли келажакка ҳамиша улуш қўшмоқ Ватанга муҳаббат, ватанпарварликнинг асл кўринишидир. Ватан туйғуси – бу азиз ва гўзал Ватанимизга юксак эътиқод билан яшаш, унга ҳамиша садоқатли бўлишдир.

ШУКРОНА

Инсон шукр қилиб яшаш лозим. Ҳар кун уйқудан кўзни очганимда шундай тинч ва осойишта замонда яшаётганимизга шукрона келтираман. Она юртимиз Ўзбекистон инсонни улуғлаб, эъзозлаб, ўзи ҳам янада азизу муқаррам бўлмоқда. Мамлакатимизда аҳоли турмуш тарзи янада фаровонлашиб, хорижий давлатлар ўртасида ҳам обрў-эътибори ортиб бормоқда. Яратилган ва яратилаётган имкониятларнинг барчасидан унумли фойдаланган ҳолда юртдошларимиз ҳаётга катта ишонч билан қарамоқда.

Ҳақиқий бахт аслида шу эмасми?

Азизжон ФАЙЗИЕВ
ёзиб олди.

Малакали кадрлар – ютуқлар гарови

Ходимларнинг касб маҳорати, жисмоний тайёргарлиги ва интеллектуал салоҳиятини оширишда шубҳасиз шахсий таркиб билан ишлаш хизмати ходимларнинг роли бекиёсдир. Буни Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ ШТБИХ касбий тайёргарлик бўлинмаси мисолида ҳам яққол кўриш мумкин.

Ўтган йилда бўлинма ходимлари томонидан шахсий таркибнинг касб маҳоратини ошириш, хизмат, жанговар ва жисмоний тайёргарлигини юксалтириш борасида бир қатор ишлар амалга оширилди. Ўзбекистон Республикаси ИИБнинг тегишли буйруқ ва талаблари асосида раҳбарлик лавозим-

ларига, алоҳида кадрлар захирасига киритилган ходимлар билан белгиланган режага мувофиқ ўқув йиғинлари ташкил этилди. Унда қабул қилинган янги қонунлар, амалдаги қонунларга киритилган қўшимча ва ўзгартиришлар, Президент фармонлари ва ҳукумат қарорларининг мазмун-моҳияти, ИИБнинг буйруқ, фармойишлари ва бошқа норматив ҳужжатларнинг қўлланиш услублари тушунтирилди.

ИИБ Академияси Сержантлар таркибини тайёрлаш бўйича олий курсларини тугатиб, лавозимга тайинланган ёш кадрлар қисқа муддатда хизмат вазифасига киришиши учун ўқув дарслари ўтказилаяпти. Шунингдек, ички ишлар идораларида узоқ ва

самарали хизмат қилиб, нафақага чиққан фахрийлар билан учрашувлар ўтказилиб, уларнинг сержантлар ҳаёт йўли, бой хизмат тажрибаси ёш ходимларга ибрат қилиб кўрсатилаяпти. Мамлакатимиз тарихи ва эртасида муҳим аҳамият касб этувчи қўлғу байрамларга бағишлаб ўтказилган турли хил му-

нинг касбий кўникмасини янада шакллантиришда асосий мезон бўлиб хизмат қилади.

Андижон шаҳрида кўриқлаш хизмати ходимлари ўртасида ўтказилган мусобақаларнинг республика босқичида Хўжайли тумани ИИБ ҳузуридаги кўриқлаш бўлими ходими, сафдор Ринат Пирданов «Энг яхши кўриқлаш хиз-

мати милиционери» номинацияси ғолиби деб топилди. Тошкент шаҳрида бўлиб ўтган эксперт-криминалистлар беллашувида Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ ЭКБ катта эксперт-криминалисти, майор Рустам Таўмуратов «Энг яхши эксперт-криминалистика ходими» номинацияси совриндори бўлди.

Спортнинг футбол, волейбол, стол тенниси ва қўл жанги турлари бўйича мунтазам равишда мусобақалар ташкил этилмоқда. Волейбол бўйича вазирлик терма жамоа аъзолари, сафдорлар Ш. Есенбаев ва А. Қалиев юксак савияда ўйин кўрсатиб, жамоа ғалабасига муносиб улуш қўшишди. Шахсий таркибнинг жанговар

тайёргарлигини ошириш борасида жойларда ташкил этилаётган ўқув йиғинларида жанговар қуроллардан фойдаланиш усуллари, хавфсизлик чораларини кўриш, ўқотар қуролларни қисмларга ажратиш ва йиғиш ҳамда ўқ отиш тартиби ўргатиб борила-япти. Бундан ташқари, вазирликнинг бошқарма, бўлим, шаҳар ва туман ИИБлари ходимлари ИИБ Сержантлар таркибини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш марказида, ИИБ Академияси дала-ўқув майдонида касб маҳорати ҳамда билим савиясини бойитиб келишмоқда.

Кувондик ҚАЙПОВ,
подполковник.
Дурдибой
ХУДОЙШУКУРОВ,
журналист.
Қорақалпоғистон
Республикаси.

МАЪНАВИЙ КОМИЛЛИК МАНБАИ

Маънавият ва маънавий бойликлар, қадриятлар давлат, миллат, шахнинг бебаҳо хазинаси, тараққиёт манбаидир. У инсоннинг руҳияти, ўз-ўзини англаши, дид-фаросати, адолатни разилликдан, яхшиликни ёмонликдан, оқилликни жоҳилликдан ажрата билиш қобилияти, уларни амалга ошириш йўлида онгли фаолият кўрсатиш ва интилишидир. Маънавият инсонда, энг аввало, она алласи, меҳри ва таълим-тарбияси, ота намунаси, бобо-буви ўпиглари, оқилу доно сўзлари, ҳаётнинг бой тарихий сабоқлари, маҳалла-кўй, ижтимоий муҳит таъсирида шаклланиб, юксалиб боради.

Инсонларни маънавиятга етакловчи омиллардан бири, бу албатта китобхонликдир. Ўзбек оилаларида китобга муҳаббат, уни асраб-авайлаб сақлаш ва китобхонлик қадимий анъаналардан бўлиб, халқимиз маънавий камолотида муҳим ўрин тутаётган. Китобхонлик – маънавий комиллик асосларидан биридир. Китобсеварлик аслини олганда китобхонликдан сув ичган инсоний фазилят, бинобарин, унда инсоннинг маънавий комиллик даражаси акс этиб туради. Ўз навбатида, тинглаш бутун диққатни марказлаштириш, яъни бир нуқтага жамлашни тақозо этади, пировард натижада инсон фаолиятида уни маънавий камолот сари етакловчи мураккаб бир жараёндан иборат ўқиш ва ўқиш уйғунлиги юзага келади. Зеро, китобхонлик – меҳнатдир, инсон маънавиятини юксалтирадиган, ақлий меҳнат сифатида катта кунт ва диққатни, сабрбардошни талаб этади, инсон шуурини ҳаракатга солади.

Шуни таъкидлаш керакки, маънавият ҳам, моддият ҳам ҳудудларнинг жойлашувига қараб турлича талқин этилади. Масалан, шарқ маънавиятида шарҳаё, ибо, ифбат, орномус масаласи етакчилик қилса, ғарбда кўпроқ эркин маънавият (хоҳлаганча кийиниш, ўз билганича яшаш тарзини белгилаш) устунлик қилади. Шунингдек, шарқда энг катта бойлик фарзанд кўриш ва унинг камолотга эришишига гувоҳ бўлиш деб қаралса, ғарбда кўпинча, молдавлатга улкан бойлик деб қаралади. Аммо бу борада ҳам барча жойларда умумийлик, яъни онгли ҳаёт кечериш учун моддий ва маънавий оламни яратиш ғояси мавжуд. Маънавиятнинг ривожланиш қонуниятларини, унинг моддий омил билан узвий боғлиқлигини билиш, таҳлил қилиш мураккаб ва ғоят зиддиятли жараёндир.

Жамиятимиз тараққий этар экан, ахлоқий

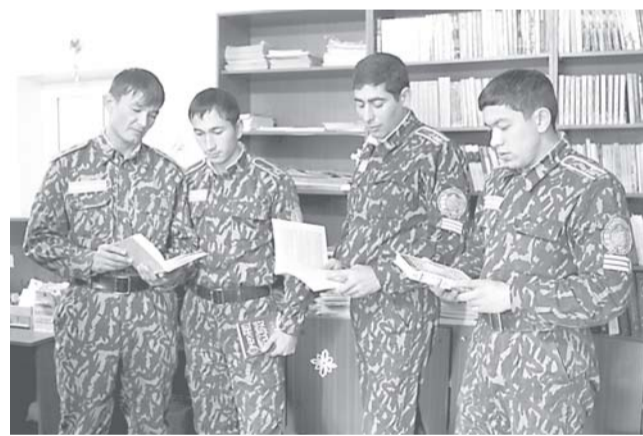
муносабатларни кучайтиришга бўлган эътибор ортомқда. Чунки бирорбир мамлакат жамиятини, маънавий-маърифий ривожлантирмасдан ва мустақамламасдан туриб, ўз келажагини тасаввур ҳам эта олмайди. Маълумки, жамиятнинг ривожланиши инсонларнинг ахлоқодоби, ақл-идроқи ва ҳалол меҳнати асосида олиб борилади. Бунинг исботини биз даврлар мобайнида шарқ фалсафаси ва ислом таълимоти инсонларда юксак маънавият, адолатпарварлик, инсонпарварлик, маърифатпарварлик каби фазилятларнинг юқори чўққига кўтарилиб, илгари сурилганини кўришимиз мумкин.

Маънавияти бой халқгина буюк маданиятни ярата олиши мумкин. Унинг моҳияти, ижтимоий ва биологик заминлар масаласини тўғри тушунмасдан туриб, маданият-маънавий

беради. Аммо у маънавият бўла олмайди, маънавият даражасига кўтарила олмайди. Чунки бу ва шунга ўхшаш фаолиятлар жамият тараққиёти талабларига жавоб бера олмайди.

Шарқ мусулмон фалсафасида айтилишича, нафсига эрк берган киши азоб-уқубат ва кулфатларга гирифтор бўлади. Барча разиллик, зўравонлик, шафқатсизлик, макру ҳийла, оқибатсизликлар нафс туфайлидир, нафс бандаси бўлиб қолишнинг оқибатидир. Нафсга эрк берган, мол-дунё топишга ружу қўйган, бошқалар ташвиши билан куйиб-ёнмайдиганлар одамийликдан чиқадилар, эл-юрт эътиборидан қоладилар.

Инсонни маънавий-ахлоқий жиҳатдан ҳалоллик, покизалик, бировларнинг ҳаққига хиёнат қилмасликлар безайди. Аҳмад Яссавий айтганларидек «Ҳақ йўлига кириб бўлмас

тараққиётни англаш, тушуниб етиш қийин. Жамиятда яшаётган барча соғлом кишилар ўз тафаккур салоҳиятига эга. Бу инсоннинг жонзотлардан афзаллигини, кенг амалий имкониятларга эгаллигини кўрсатувчи сифатий белгидир. Аммо инсонга хос ақлий тафаккур шакллари, улар билан белгиланган фаолият ҳар доим ҳам маънавият мезонларига тўла мос келавермайди. Ахлоқий тубанлик, жирканч ишлар, ёвузлик, умумий қирғинлар, жамият манфаатига зид ҳаракатлар ҳам инсон тафаккури асосида пайдо бўлади, унинг онгига сингади, фаолиятига йўналиш

пок бўлмасдан». Буюк Шарқ алломалари ҳалол билан ҳаромни фарқлашни ўз меҳнати эвазига тирикчилик қилишни, ҳалол еб-ичиб, покиза яшашни тарғиб этганлар, ўзлари эса шахсан намуна кўрсатганлар. Қайси бир жамиятни олмайлик, у маънавий имкониятларимизни, кишилар онгига маънавий, маърифий, ахлоқий қадриятларни ривожлантирмай ва зимдан мустақамламай туриб, ўз истиқболни, ижтимоий порлоқ келажагини тасаввур эта олмаган.

Истиқлол ғояларига чуқур эътиқодли, дунё-қараши теран, маънавияти бой халқ ўзининг

буюк келажагини бунёд этишга қодир бўлади. Инсонлари жисмонан соғлом, руҳан пок бўлган мамлакат тараққиёт йўлидан дадил бора олади. Бундай мамлакат халқи ўзидан кейинги авлодларга озод ва обод юртни, мислсиз бойликларни, энг муҳими – Ватанга, она тупроққа, инсонга, чексиз меҳр-муҳаббат ва садоқат туйғуларини мерос қилиб қолдиради.

Маънавий баркамол, маърифатли, жисмонан соғлом, ўзининг ҳаётдаги ўрнини теран англайдиган инсонларни тарбиялаш умумдавлат аҳамиятидаги вазифа ҳисобланади. Жаҳон ҳамжамиятининг мустақил Ўзбекистонни тан олиши, давлатимизнинг

рорлар мазмунида, руҳида яққол намоён бўлмоқда.

Юртбошимизнинг «Ақлий заковат ва руҳий маънавий салоҳият маърифатли инсоннинг икки қанотидир» деган фикрлари жамият ва инсон муносабатларида маънавият кўпригини бунёд этиш, таъбир жоиз бўлса, ёш авлоднинг катта ҳаётга шу кўприк устидан олиб ўтишни вазифа қилиб қўяди.

Асрлар мобайнида халқимизнинг юксак маънавият, адолатпарварлик, маърифатпарварлик каби эзгу фазилятлари шарқ фалсафаси ва ислом дини таълимоти билан узвий боғланиб келган. Чунки дин маънавият ва маъ-

миз десак, муболаға бўлмайди.

Жамиятда мустақил фикрловчи, хурфикр, талабчан, дидли, маънавияти юксак инсонлар қанча кўп бўлса, салбий кўринишдаги маданиятларнинг бозори шунча касод бўлади. Юксак маънавиятли, ақлли, талабчан, фаҳм-фаросатли одамлар ўзлари истеъмол қиладиган, киядиган, эшитадиган, кўрадиган, ўқийдиган нарсаларга юксак талаб қўяди. Иродали, қатъийтли инсон жамиятда бўлигидир. Жамиятда ўз мавқеи ва ўрнига эга бўлган эътиқодли, диёнатли, маънавиятли инсон ўз фарзандларида ҳам иймон, эътиқод ва диёнатлиликни ривожлантиради. Бу эса, ота ва бола ўртасидаги меҳр-оқибат ришталарини кучайтириб боради.

Ахлоқ ва одоб тарбиясига эътиборсиз қараган жамият иқтисодий, сиёсий, маданий, техникавий ютуқларга эриша олмай, инқирозга учрайди. Жамиятдаги барча ютуқ ва камчиликлар инсоннинг маънавий камолотига келиб тақалади. Маънавий камолотга эришилмаган жамиятда қанчалик моддий бойликлар кўп бўлмасин, барибир, у жамият юксакликка эриша олмайди, келажаги порлоқ бўлмайди. Шунинг учун ҳам, жамият раванқини таъминлаш мақсадида ахлоқодоб тарбиясини мукаммаллаштириш лозим. Демак, ахлоқодоб тарбияси инсон маънавий-маърифий бойликларининг асоси бўлиб хизмат қилади.

Дарҳақиқат, буюк тарихимиз, халқимизнинг маънавий-маърифий таянчи бўлган аждодларимиз қолдирган бой маданий-маърифий мерос улкан бир хазинаки, ундан оқилона фойдаланиш лозим. Биз асрлар давомида сайқал топиб келган ана шу маънавиятга суянсак, унинг ҳаётбахш ўғитларидан халқимизни баҳраманд этсак ва уларни аждодларимиз каби маънавиятли бўлишга ундасак, илму фан равақ топиб, юртимизда том маънодаги инсонийлик ҳукмрон бўлиб, халқимиз маънавияти янада гўзаллашиб бораверади.

Шухрат ХОТАМОВ,
ИИБ Тошкент олий
ҳарбий-техника
билим юрти кафедра
бошлиғи,
подполковник.

кенг ташқи сиёсий ва иқтисодий фаолияти ўзбек халқининг маънавий қадриятлари, имкониятлари тикланишига, ўзини бошқа халқлар томонидан тўла ҳуқуқли миллат сифатида англаб етишлари халқимизга янада куч-ғайрат бахшида этди.

Президентимиз ва ҳукуматимиз томонидан маънавий-маърифий масалаларга бу қадар катта эътибор берилганлиги бежиз эмас. Биз бунёд этаётган миллий ва умумбағларий қадриятларга асосланган инсонпарвар демократик ҳуқуқий давлатни фақат бой маънавиятга эга бўлган, табиат, жамият ҳамда улар ривожланиши ҳақидаги билимлардан хабардор, эътиқодли кишиларга таянган ҳолда барпо этиш мумкин. Шундай кишиларни тарбиялаб камолга етказиб бориш изчил ва пухта ўйланган, мукамал тизимга асосланган тарғибот-ташвиқот ишларини йўлга қўйишни тақозо этади.

Ўзбекистондаги барча ўзгаришлар, янгилашлар ва ислохотлар маънавият остонасидан бошланаётганлиги қабул қилинаётган фармонлар, қонунлар, қа-

рифатни кенг тарғиб қилишда муҳим ўринни эгаллайди.

Маънавиятнинг энг йирик ғаними, шубҳасиз, ёвузликдир. Чунки ёвузлик инсонни ваҳшийга айлантириб, жамият ҳаётини издан чиқаришга, халққа зўравонлик қилишга ҳаракат қилади. Навоий бобоимиз айтганларидек, халққа зўравонлик қилиш энг улкан ёвузлик бўлиб, маънавий қашшоқликнинг юқори босқичидир. Инсонларни маънавий қашшоқлик гирдобига тушиб қолишдан асраш эса бугунги куннинг асосий вазифасидир.

Инсонларни миллий маънавиятимиз руҳида, жаҳон миқёсида ўз мавқеини ҳамиша сақлаб қоладиган шу муқаддас ҳис-туйғуларни теран идрок этадиган, шахсий манфаатларини эл-юрт манфаатлари билан уйғун деб биладиган қилиб тарбиялашимиз лозим. Агар биз фарзандларимизни ўз Ватанимизга содиқ шахслар сифатида тарбиялашга бел боғлаган бўлсак, буюк истиқлолимиз, тараққиётимиз, жаҳон миқёсидаги ўрнимиз ҳамиша ўз қўлимизда бўлади. Бу бизнинг олий мақсади-

Мулоҳаза

АВТОМОБИЛЬ «ИШТИЁҚМАНДЛАРИ»

ёки транспорт воситасини олиб қочиш хусусида

Мамлакатимизда транспорт воситаларини олиб қочиш билан боғлиқ жиноятларга қарши курашни кучайтириш, уларнинг олдини олиш, содир этилганларини фош этиш борасида ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари томонидан муайян чора-тадбирлар амалга оширилиб келинмоқда. Аммо кўрилган чора-тадбирларга қарамаздан, автомашиналарни олиб қочиш жиноятлари кам бўлса-да ҳамон учраб турибди.

Айрим фуқаролар гоҳида маст ҳолда, баъзан эса ҳушёр ҳолда кўчада турган автомашиналарни ҳайдаб қочишга «ҳавасманд» бўлишади. Бу борада аниқ фактларга мурожаат қилсак. 2015 йилнинг 11 январь куни тун ярмида пойтахтимизнинг Шайхонтохур тумани Қоратош мавзесидаги уйлардан бирида яшовчи, ҳеч қаерда ишламайдиган Элшод Раҳимов (исм-шарифлари ўзгартирилди) маст ҳолда Чўлпонота кўчаси бўйлаб кетаётиб, йўл четида қаровсиз қолдирилган «КамАЗ» русумли автомашинасини кўриб қолади. Бу пайтда мазкур автомашина ҳайдовчиси Бахтиёр Боқиев эса шу кўчадаги уйлардан бирида ухлаб ётар, автомашинасини биров олиб қочиши мумкинлиги унинг тушига ҳам кирмасди. Ичкилик таъсиридаги ёки автомашина бошқаришга ҳавасмандлиги устун келдими ёхуд уйигача қолган масофани пиёда юриб ўтгиси келмадими, ҳуллас Элшоднинг ҳаёлидан қандай фикр ўтганлиги бизга номаълум. Аммо унинг автомашина олиб қочгани аниқ.

Ширакайф «ҳайдовчи» бошқарувидаги улкан «темир тулпор» гўёки денгиздаги бўронга дуч келган кемадек йўлнинг гоҳ у томонига, гоҳ бу томонига чайқалиб «йўртиб» борарди. Яхшиямки, шу атрофда хизмат ўтаб турган ҳушёр ички ишлар идоралари ходимлари машинани тўхтади, ичкилик таъсирида «шер» бўлиб олган Элшод Раҳимовни автомашинадан тушириб, ички ишлар идораси биносига олиб келишди. Акс ҳолда унинг бошқарувидаги автомашина иштирокида қандай нохуш воқеалар юз бериши мумкинлигини тасаввур қилиш қийин эмас эди.

Мазкур ҳолат юзасидан Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодекси 267-моддасининг тегишли банди билан жиноят иши қўзғатилди. Шу ўринда транспорт воситасини олиб қочиш жинояти учун Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг мазкур моддасида уч йилдан ўн беш йилгача муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси кўзда тутилганини эслатиб ўтишни лозим деб топдик.

Кўриб турганингиздек, юқоридаги ҳолатда Элшод ўйламаздан қўйган биргина

қалтис қадами оқибатида жиноятчига айланиб қолмоқда. Чунки у қонунда тақиқланган хатти-ҳаракатни содир этди. Балки, ўзининг бу хатти-ҳаракатини «мастликдаги шўхлик»лардан бири деб ўйлагандир. Ваҳоланки, маст ҳолда содир этилган қилмиш шахсни жавобгарликдан озод қилмайди, аксинча мастлик ҳолатида ёки гиёҳвандлик воситалари, психотроп ёхуд кишининг аклидрокига таъсир қилувчи бошқа моддалар таъсири остида жиноят содир этиш Жиноят кодексининг 56-моддасига асосан жазони оғирлаштирувчи ҳолат ҳисобланади.

Таассуфки, юқорида қайд этган мисолда Элшод алал-оқибатда жиноятга қўл урди. Ҳар қандай жиноят учун эса жазо муқаррардир. Агарда у кўчада турган «КамАЗ»ни кўриб ўзи айтмоқчи, «шайтон васвасасига учмаздан» ўз йўлида тўғри кетганида олам гулистон эди. Аммо бундай бўлмади. Ҳали ўттиз ёшга ҳам кирмаган ёшгина йигит ўйламаздан қилган бу қилмиши учун қонун олдида жавоб бериши тайин.

Жорий йилнинг 12 январь куни айни сахар чоғида пойтахтимизда яна бир шунга ўхшаш воқеа юз берди. Сергели туманидан шаҳар марказига йўл олган икки оғайни «ботир»лар – самарқандлик Бунёд ва зангиоталик Эрзод Нукус кўчасида жойлашган автобуслар тўхташ бекати олдида Бахтиёр Эргашевнинг (исм-шарифлари ўзгартирилди) «Нексия» русумли автомашинасига ўтириб, пойтахтнинг Миробод туманидаги «Максима» мейбель дўкони олдида олиб бериб қўйишни илтимос қилишади. Манзилга етиб келгач эса, ҳайдовчига зўрлик ишлатиб, уни уриб ўз «Нексия»сидан тушириб юбориб, автомашинани олиб қочишади. «Яхшиликка ёмонлик» деганларидек, каллаи сахарлаб совуқда дийдираб такси кутиб турган икки оғайни ўзларини манзилга олиб бориб қўйишга рози бўлган ҳайдовчига нисбатан ана шундай «мурувват» кўрсатишади.

Шу ўринда беихтиёр «Тошбақа билан Чаён» маса-

ли ёдга тушади. Ўзининг нобоп феъли туфайли охири-оқибат чаён сувга фарқ бўлганидек, юқорида баён этилган воқеадаги яхшиликни билмаган, бировнинг мулкига кўз олайтирган «чаёнмижоз» кимсалар ҳам узоққа кета олишмади. Улар шу ҳудудда хизмат қилиб юрган ички ишлар идораси ходимлари томонидан тўхтади текширилганида сирлари фош бўлди. «Айби борнинг тиззаси қалтирайди» деганларидек, ходимларнинг саволларига гоҳ боғдан, гоҳ тоғдан келиб жавоб беришга уринган «шов-возлар» ички ишлар органига келтирилгач, инкор этиб бўлмайдиган ашёвий далиллар олдида лом-лим дея олмай, бош эгиб қолишди. Ҳайдовчининг ёлғизлигидан фойдаланиб, унга нисбатан куч ишлатиб, автомашинасининг олиб қочган бу

«муштумзўр»ларга нисбатан жиноят иши қўзғатилди.

Энди ўйлаб кўринг, ҳали ҳаётнинг оқу қорасини, аччиқ-чучугини татиб кўрмаган, бирор жойда ишлашга бўйни ёр бермаган Эрзоднинг гўё «тўқликка шўхлик»дек бўлиб кўринган қилмиши нафақат унинг ўзи, балки ота-онаси учун ҳам қанчалар қимматга тушмоқда. Аммо кези келганда бу ҳодисанинг юз беришида ота-онасининг ҳам ўзига яраша айби борлигини айтиб ўтиш керак. Зеро, улар ўз фарзандларининг туни билан санғиб юришига йўл қўймасликлари, унинг ҳар бир босган қадамидан бохабар бўлишлари лозим эди.

Халқимизда «Саёқ юрсанг, таёқ ерсан» деган нақл бор. Кўча-кўйда бемаҳалда, мақсадсиз сандироқлаб юрган ёш-яланглар билиб-билмай жиноят кўчасига кириб кетганлик ҳолатлар ҳаётда кўп учрайди. Шу боисдан ота-оналар, маҳалла-кўй, педагогик жамоалар, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати фаоллари, бир сўз билан айтганда, кенг жамоатчилик ёшларимизнинг таълим-тарбияси, одоби, уларнинг ҳуқуқий онги, маданиятини ошириш борасида қўлни-қўлга бериб ишлашлари зарур. Токи ёшларимиз тўғрилик билан жиноят ўртасида-

ги йўл бир қадам эканлигини англаб етсинлар ва ўз гуллаган даврларини «панжара ортида» афсус-надоматда эмас, балки ота-оналари, дўсту ёрлари даврасида шоду хуррамлик билан ўтказишсин, жамият ишига муносиб ҳисса қўшиб элу юрт хурматида сазовор бўлишсин.

«Мастлик бу – ихтиёрий телбалиқдир», деб бежиз айтилмаган. Маст кишининг транспорт воситасини ҳайдаши эса телба одамнинг автомашина бошқаришига ўхшайди. Эс-ҳуши жойида бўлмаган киши серқатнов кўчада машина бошқарса, қандай мудҳиш воқеалар юз бериши мумкинлигини энди ўзингиз тасаввур қилаверинг. Шу сабабли инсон, айниқса, ҳайдовчи спиртли ичимлик ичишдан ўзини тия билмоғи лозим. Нафсини тия олмай спиртли ичимлик истеъмол қилиб қўйгач эса автомашина рулига яқинлашмагани маъқул.

Кези келганда шуни ҳам айтиб ўтиш жоизки, тўй ва меҳмондорчиликлар ёки шунга ўхшаш тадбирларда айрим кимсалар бошқарувида автомашина бўлган кишиларга ҳам қадаҳ узатишади. У шўрлик: «Мен рулдаман»,

– деб рад этса, «Сиз ҳозир рулдамас, базмдасиз, олаверинг!» – деб ҳоли-жонига қўймай ичишга мажбур қилишади. Албатта, иродали киши шунда ҳам ичмасликнинг иложини топади, аммо айрим иродаси сушт, «томоғи қилтиллаб» турганлари эса «Йигитнинг сўзи қайтгунча, шайтоннинг бўйни узилсин» қабилида иш тугиб, ичганини ўзи ҳам билмай қолади. Оқибатда маст ҳолда машина бошқариб, турли кўнгилсиз ҳодисаларнинг келиб чиқишига сабабчи бўлади.

Айрим фуқароларда бирор жойга тезда кириб чиқмоқчи бўлишса, автомашина эшигини қулфламасдан, ҳатто машина калитини ҳам ўзида қолдириб кетиш каби ёмон бир одат борки, баъзан бу эҳтиётсизлик уларга жуда қимматга тушади. Ёки яна кўплаб юртдошларимиз автомашиналарини махсус қўриқланадиган автотурагоҳга қўймасдан, уйлари яқинидаги йўл чеккасида ёки қўриқланмайдиган майдончаларда қаровсиз қолдириб кетишади. Бу ҳам машина олиб қочишга «иштиёқманд» шахсларнинг ўз-ўзига мақсадларини амалга оширишларида жуда қўл келади. Қисқа қилиб айтганда, айрим кишилар автомашиналарининг олиб

қочиб кетилишига маълум маънода ўзлари шарт-шароит яратиб беришади.

Жорий йилнинг 15 январь куни бир фуқаро Кўқон шаҳри Абай кўчасида «Элита такси» масъулияти чекланган жамияти ҳайдовчиси Маҳмуд Талипов (исму-шарифлари ўзгартирилди) бошқарувидаги «Матиз» автомашинасига йўловчи сифатида ўтиради. Сарбоз кўчасига етиб келишганида ҳайдовчи харид қилиш мақсадида дўконга киради. Ҳалиги шахс фурсатдан фойдаланиб автомашинани ҳайдаб қочган. Кўрилган чоралар натижасида ушбу жиноятни А. Камолов содир этганлиги аниқланиб, ушланган. Автомашина эса Ш. Рашидов кўчасидан бетон тўсиққа урилган ҳолда топилган.

Шу ўринда транспорт воситаларини олиб қочиш билан боғлиқ жиноятларнинг олдини олиш борасида юртдошларимиз нималарга эътибор беришлари кераклиги ҳақида қисқача тўхталиб ўтишни жоиз деб билдик. Энг аввало ҳар бир ҳайдовчи хоҳ ўзининг шахсий автомашинаси бўлсин, хоҳ хизмат юзасидан бириктирилган автоулов бўлсин, транспорт воситасини зинҳор қаровсиз қолдирмаслиги керак. Автомашина эшигини қулфламаслик, машина калитини ўзида қолдириш каби ёмон одатдан эса бутунлай воз кечган маъқул.

Узоқроқ муддатга бирор жойга кириб чиқмоқчи бўлсангиз, машинани албатта махсус қўриқланадиган автотурагоҳда қолдириш мақсада мувофиқ. Бундан ташқари, транспорт воситаларининг ишончли қўриқланишини таъминлайдиган турли замонавий сигнализация воситаларидан ҳам фойдаланиш мумкин. Лекин шунда ҳам ҳар биримиз оғоҳликни қўлдан бой бермаслигимиз керак.

Халқ томонидан «Ўзингга эҳтиёт бўл, қўшнингни ўғри тутма» мақоли бежиз айтилмаган. Юртдошларимиз нафақат ўз мол-мулкларини, балки ўзгаларнинг мулкига нисбатан тажовузларга ҳам бепарво бўлмасликлари лозим. Кўча-кўйда қўни-қўшнингиз ёки бошқа бирор танишинингизнинг машинаси атрофида куймаланиб юрган шубҳали шахсни кўрсангиз, бу ҳақда албатта автоулов эгасига ёки ҳуқуқ-тартибот идораларига хабар қилишни унутманг. Шундай қилсангиз, ўз маҳаллангиз, шаҳрингиз, қолаверса юртингиз тинчлик-осойишталигини таъминлашга муносиб ҳисса қўшган бўласиз.

Зикрилла НЕЪМАТОВ,
ИИБ Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва юридик таъминлаш бошқармаси бўлим бошлиғи, полковник.

Турмуш чорраҳаларида

(Давоми.
Бошланғичи ўтган сонда).

Ховлининг сотилгани эшитган Наргизанинг эри – Нодирбек жигибийрон бўлди.

– Мирвоҳиднинг хотини зўр чиқибди-да, отасига тортибди. Эсингдами, қахратон қишда уй таллашиб укасини кўчага ҳайдаган эди. Шундан бери маҳаллада суллоҳ номини олган. Ўшанинг қизи етмагандай яна зикна бо-жасининг қизини ҳам келин қилдиларинг, – деди хотинига.

– Нима қилай, иккала укамнинг ўзи танлади-ку, – деди Наргиза йиғлаб.

– Эсиз ҳовли, арвоҳ урсин ўшаларни. Миробид қаерга боради? – дея хотинига қаради Нодирбек столни уриб.

– Уй топилгунча қайнотасиникида турармиш.

– Нима? Йигит деган қайнотасиникида яшайдими сиғинди бўлиб?! – тутокди Нодирбек. – Кўнғироқ қил, бормасин. Собир амакимнинг ўғли Ботир иш юзасидан уч йилга чет элга кетаётган экан. Таниш-билишлар бўлса уйга қўйиб кетардим, деганди. Мен ҳозир кўнғироқ қиламан, тайёр уй – шу ёққа кўчиб келсин.

Нодирбекнинг телефонда гаплашиб чехраси ёришганини кўриб Наргиза ҳам суюнди. Эртасигаёқ Миробидни кўчириб келадиган бўлишди.

Нафисанинг қайнотаси Зумрад ая дастурхон устида воқеани эшитиб, ранжиди.

– Раҳматли қудаларимнинг арвоҳини чирқиратибсизлар, – деди.

– Бўлар иш бўпти, – деди қайнотаси Мўминхўжа ака. – Лекин олиб келган пулингизни рўзғорга аралаштирманг. Ўғлим қайнотасидан қолган мерос пулга муҳтож эмас. Пулни укангизга олиб бориб беринг, қўшиб тузукроқ уй олсин, арвоҳлар биздан хурсанд бўлади.

Зумрад ая ҳам бош ирғаб тасдиқлади, Баҳром эса хотинига қараб кўкрагини кўтариб қўйди. Тилла тақинчоқлар оламан деб суюнган Нафисанинг тарвузи қўлтигидан тушди, лекин қайнота-қайнотасидан хурсанд ҳам бўлди. Тушлиқдан кейин опаси билан телефонда гаплашди.

Кўёви Нодирбекнинг қилган ишини эшитган Миродил жуда хурсанд бўлди. Нафисанинг пулини укасига олиб келганидан эса ҳайрон бўлди. Чунки у ҳам келиноиларининг тарафидан эканини кўнғили сезган эди. Бу қудаларнинг иши эканини эшитиб: «Оқил одамларда, умрилари узоқ бўлсин», деб қўйди.

– Дадаси, биз ҳам улушимизни кўшсақ чоғроқина бўлса ҳам ҳовли топилармиди, – деди Рисолат.

Хотинининг маслаҳати Миродилга маъқул бўлди.

– Суриштирайчи, кичикроқ бўлса ҳам ҳовли топамиз, – деди мамнунлик билан.

Дўстлар кўпайсин, деб бежиз айтишмас экан. Воқеадан хабар топган Миродилнинг дўстлари ундан ҳол-аҳвол сўраб келишарди. Ҳовли қидираётганини эшитиб, таниш-билишлардан суриштириб, шаҳарнинг чеккароғида чала битган иморатли ҳовлини топишди. Миродил, укаси, икки кўёви ва Миробиднинг қайнотаси билан боришди. Ҳовли маъқул бўлди.

– Ҳозирча яшаб турадиган уйи бор, – деди Нодирбек. – Ҳовли баҳаво ерда экан. Қурилиш материалларини йиғиб, уста солинса, учтўрт ойда қулинг ўргилсин жой бўлади.

– Менинг уста қариндошим бор, арзонроқ гаплашиб бераман, – деди кичик кўёв Баҳром.

– Барака топинглар, кўёвим билан қизим шу ерда яйраб яшаб кетса, қудаларимнинг арвоҳи шод бўлади, – дея дуо қилди Миробиднинг қайнотаси.

Миробиднинг улуши ёнига акаси, икки опасиники ҳам қўшилди. Ҳовли пулидан ортгани иморатни тўла битказиб олишга етадиган бўлди.

одил шошиб ўрнидан турибди. Отаси ҳаяжонда эмиш.

– Нега ётибсан? Укаларингдан хабар ол! – дея жеркибди Мирҳайдар ота. Меҳринисо ая ҳам нимадир дебди.

Миродил чўчиб уйғонди. Совиб қолган чойни симириб, Рисолатни чақирди ва тушини айтди.

– Эрталаб Гулсара кўнғироқ қилиб: «Янги «Ласетти»да Бўстонликқа кетяпмиз, борасизларми?» деганди. Энсам

Миродил ўғлини чақириб, тезда машинани ҳозирлашни буюрди.

Мирвоҳиднинг «Ласетти» олганини эшитган Мирваҳоб ҳам машина бозорига борди. Лекин дидига ёқадигани топилмади. Гуласал эса мерос пулига тилла тақинчоқлар олиш иштиёқида эди. Эрига айтмай заргарлик дўқонидаги танишига тилла зирак, узук, занжир буюртириб келганди.

Кечқурун Мирвоҳид кўнғироқ қилиб қолди.

– Ука, Бўстонликдаги оғайнимнинг дала ҳовлисини гаплашиб қўйдим. Хотининг билан юр, дам олиб келамиз, – деди. Бу таклиф маъқул бўлди.

– «Ласетти»ни юварканмиз-да, – деди Мирваҳоб.

Гулсара болаларини онасига, Гуласал эса опасига қолдириб йўлга чиқиди.

Шаҳардан чиқиб, кишлоқлардан ўтиб, тоғ йўлига етишгач, Мирваҳоб қорнини силаб:

– Ака, эрталаб тузукроқ нонушта қилмагандим, қорин очяпти, бирор жойда тўхтайлик, – деди.

– Кун исиб кетмасдан етиб олайлик, – дея унамади Мирвоҳид.

– Мен сомса пиширгандим, иссиққина турибди, еб кета қолайлик, – деди Гулсара ва сумкасини очиб Мирваҳобга иккита сомса узатди. Кейин эрига ҳам берди.

– Эрталаб катта овсинга кўнғироқ қилиб, янги машинада кетяпмиз деб ичини куйдирдим, – деди Гулсара Гуласалга.

– Боглабсиз, эшитимча Миробидга ҳовли сотиб олишганмиш, – деди Гуласал.

– Нима, қаердан? – деб сўради Мирвоҳид.

Оқибат

Миродил ёнбошлаб неварасининг қилиқларини кўриб, завқланиб ётарди. Телевизорда мультфильм бошланди. Невараси: «Бўлди, жим бўлинг» дегандек бармоғини оғзига қўйди ва ўзи телевизор яқинига бориб ўтирди. Ҳовли можаросидан хотиржам бўлганиданми, Миродилни уйку элтиб пинакка кетди.

...Туш кўрибди. Тушида қадрдон ота ҳовлида, ўрик тағидаги сўрида ёнбошлаб ётган эмиш. Шу пайт дарвоза тарақлаб очилиб, Мирҳайдар ота билан Меҳринисо ая кириб келишибди. Мир-

қотиб: «Вақтимиз йўқ» дегандим. Бирор қор-ҳол юз бермаганмикан.

– Ким билади, болалари билан кетганмикин? – дея хавотирланди Миродил.

Шу пайт телефон жиринглаб қолди. Миродил шошиб гўшакни кўтарганди, Наргизанинг овози эшитилди.

– Ака, шошилич тиббий ёрдам марказида ишлайдиган овсиним кўнғироқ қилди, укаларингизни оғир аҳволда олиб келишибди, – деди.

– Нима, қачон?

– Қачон келганини билмайман, кўёвингиз билан кетяпмиз.

ИИБ Матбуот хизмати хабарлари

НИЯТИ БУЗУҚ ЙЎЛОВЧИ

Номаълум кимса Ю. Ботир бошқарувидаги «Матиз» автомашинасига йўловчи сифатида ўтириб, Қибрай тумани Тузел кишлоғининг овлоқ жойига борганда ҳайдовчини кўрқитиб, машинадан тушириб юбориб автомобилни ҳайдаб қочади. Ички ишлар идоралари томонидан кўрилган чора-тадбирлар натижасида мазкур жиноятни содир этган А. Беркин кўп ўтмай қўлга олинди. Автомашини эгасига қайтарилиб, А. Беркинга нисбатан тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

ҲАМТОВОҚЛАР ҚЎЛГА ТУШДИ

Жиззах шаҳрида яшовчи Н. Ўринбой хонадонидан кийим-кечак, техника жиҳозлари ва уй-рўзғор буюмлари номаълум кимсалар томонидан ўғрилаб кетилгани ҳақида ИИБга хабар беради. Ўз вақтида кўрилган тезкор чоралар самара берди. Фаллороллик Ф. Фоип ва паркентлик Ю. Дилором мазкур жиноятни содир этганликда гумон қилиниб қўлга олинди.

ВЕЛОСИПЕДНИ ТОРТИБ ОЛГАНДИ

Қашқадарё вилоятининг Нишон туманида яшовчи Т. Элдор велосипедда кетаётганди. Кутилмаганда йўлини тўсиб чиққан кимса куч ишлатиб унинг велосипедни тортиб олади. Жабрланувчининг тумани ИИБга мурожаатидан сўнг тегишли чоралар кўрилди. Натижада ушбу талончиликни содир этган шахс қўлга олинди. Энди У. Шавкат қилмиши учун жавоб бериши аниқ.

МУРОСАГА КЕЛТИРАМАН ДЕБ...

Кечки пайт «Роҳат» автомашиналар турар жойида Бектемир туманида яшовчи А. Раим андижонлик М. Мўйдин билан ўзаро гап таллашиб, жанжаллашиб қолади. Шу ерда турган И. Илёс уларни ажратиб, муросага келтирмоқчи бўлади. Шу пайт А. Раим унга тигли жисм билан жароҳат етказди. Жабрланувчи тезда шифохонага ётқизилиб, тиббий ёрдам кўрсатилди. А. Раим ва М. Мўйдин эндиликда ўз хатти-ҳаракатлари учун қонун олдида жавоб беради.

Шерали АНВАРОВ,
майор.

ҚИДИРИЛМОҚДА

Нишон Ибадуллаевич РАВШАНОВ Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 168-моддаси 3-қисми «а» бандида кўрсатилган жиноятни содир этиб, тергов идораларидан қочиб юргани учун Самарқанд вилояти ИИБ ЖК ва ТҚКБ томонидан қидирилмоқда. У 1962 йилда туғилган. Самарқанд вилояти Оқдарё тумани Қоратут кишлоғида яшаган.

Н. Равшановни кўрган, қаердалигини билганлардан Самарқанд вилояти ИИБга (0-366) 233-31-30, 233-02-64 рақамли телефон орқали ёки яқин орадаги ички ишлар идорасига хабар беришларини сўраймиз.

Садриддин
ШАМСИДДИНОВ.

Жиноятга жазо муқаррар

Рашк деган туйғу туфайли киши не кўйларга тушмайди. Бехуда рашк сабаб қанчалаб оилалар пароканда бўлади. Баъзида эса севишганларнинг ўринсиз рашки мудҳиш воқеаларни келтириб чиқаради. Қизилтепа туманида юз берган воқеага ҳам рашк сабабчи бўлди.

Алихўжа (исмлар ўзгартирилган) Амина билан бир коллежда таҳсил оларди. Қиз учинчи босқичда ўқиса, йигит биринчи босқич талабаси эди. Ёшларида бироз фарқ бўлса-да, улар бир-бирига кўнгли кўйишди...

Амина йигитнинг ўзидан ёши кичиклигини инobatга олиб, аввал Алихўжага рад жавобини берди. Бироқ Алихўжанинг кунора йўлини пойлаши, севги ҳақидаги гаплари қизнинг қалбини эритди. Бора-бора Алихўжани кўрса юраги тез-тез урадиган бўлиб қолди. Чунки унда ҳам севги-муҳаббат ҳислари куртак ёзганди.

Хуллас, икки қалб «севги саргузаштлари»ни жуда эрта бошлашди. Улар ўқув даргоҳига бирга боришар, тушликни бирга қилиб, яна уйга бирга қайтишарди. Элнинг оғзига элак тутиб бўлмайди: Алихўжа ва Амина севгиси ота-оналари ҳамда қариндошлари қулоғига ҳам бориб етди. Ҳатто йигитнинг онаси холасини эргаштириб совчиликка ҳам бориб, қизнинг ота-онасидан розилик олиб келишибди. Биргина тўй кунини белгилаш қолганди, холос...

Совчилар яхши хабар олиб келгач, Алихўжа дўстларига зиёфат берди. Тадбиркорнинг ўғли эмасми, зиёфатни ҳам куюқ қилди. Спиртли ичимлигу лаззатли таомларнинг кети узилмади.

Баъзан дўстларнинг орасида ҳам бузғунчилар учрайди. Шухрат шулардан бири эди. Аниқроғи, у Алихўжага ҳасад қиларди.

— Дўстим, вақт борлигида сенга бир гапни айтгай, кейин кеч бўлмасин, — деди Шухрат томдан тараша тушгандай. — Қайлигинг енгилтак қиз.

Алихўжа Шухратнинг кайфи ошиб қолди, деб ўйлаб унинг гапига эътибор бермади. Алихўжа дўстларини зўр кайфиятда кузатиб қўйди. Бироқ

Шухрат кетмади. У яна Аминани ёмонлашда давом этди:

— Нега ишонмайсан?! Мен билан ҳам пинҳона учрашиб турарди, — деди.

Алихўжа Шухратнинг гапларидан сўнг уни бошлаб адабини бермоқчи бўлди. Лекин ўзини зўрға бос-

Энди Алихўжага тегаман, деяпсан. Қайси гапинга ишонай?! — Тухмат. Ҳаммаси тухмат...

Амина йиғлаб юборди. Кейин уяли телефонини ўчириб қўйди. Унинг бу қилиғи Алихўжага ёмон таъсир қилди. У Шухратга ҳам эътибор бер-

Шухрат кайфи тарқалган бўлсаям, кечаги гапида туриб олди. Бу гапдан Алихўжанинг баттар жаҳли чиқиб, ўзини идора қилолмай қолди. Шухратни яна дўппосламоқчи бўлган эди, бу сафар у Алихўжанинг қўлини қайириб, юзига шунақаям мушт туширдик, бутун танаси зирқираб кетди.

— Дўстим, ҳазиллашдим, де. Мен Аминасиз яшолмайман, — деди Алихўжа йиғлаб.

— Алихўжа, оғайни хурмат қилганим учун айтдим сенга бу гапларни. Аминанинг бокирамаслигини хоҳлаган жойда исботлаб бера оламан, — деди Шухрат кўзларини лўқ қилиб.

... Алихўжа яна қизни қистовга олди. Амина Шухрат билан гаплашмаганини, у билан ишқий муносабатда бўлмаганини ҳарчанд таъкидламасин Алихўжа ишонмасди. Тоқати тоқ бўлган Амина охири:

— Агар ишонмасангиз, мен билан умуман гаплашманг. Хоҳласангиз ўлдириб юборинг, розиман, — деди йиғлаб-сиқтаб.

Рашк, гумон ўтида кул бўлиб ёнаётган Алихўжа автомашинасига солиб қўйган пичоқни олди-да Аминанинг қорнига зарб билан санчди. Бирдан Амина хушини йўқотди.

— Севгилим, нима қилиб қўйдим?! Ўлма, илтмос!

Алихўжа тобора сўниб бораётган қизнинг тепасида ялиниб-ёлворарди, кечирим сўрарди. Кейин қизни машинага ётқизиб, шифохонага олиб борди. Бироқ Амина ўзига келмасдан ҳаёт билан видолашди...

Ҳа, Алихўжа гумон, ноўрин рашки туфайли севгилиси умрига зомин бўлди. Агар у Аминага ишонганида, жаҳлини жиловлай олганида севгилисининг ҳаётини ҳамда номусини сақлаб қолган бўларди.

Жиноят ишини ўрганиб чиққан суд Алихўжага тегишли жазо тайинлади. Шу ўринда бир бегуноҳ қизнинг умрига нуқта қўйилишига, дўстининг ҳаёти издан чиқшига сабабчи бўлган Шухрат виждон азобиға чидай олармикан дегинг келади.

У. ҚАЮМОВ,
катта лейтенант.
М. ФАНИЕВ,
журналист.
Навий вилояти.

ЎРИНСИЗ РАШК қотилликка бошлади

ди. Шухрат эса баттар унинг жаҳлини чиқаришга ҳаракат қиларди. Сабри тугаган Алихўжа оғайнисига ташланди ва уриб, оғзи-бурнини қон қилди. Шунда ҳам Шухрат гапидан қайтмади.

— Сенга айтсамми, ё айтмасамми деб юрган эдим, жўражон. Ўша Амина бокирамас, — дея у қизга тухмат қилишни бошлади.

Жаҳл отига минган Алихўжа ўзини баъзўр босиб, Шухратдан исбот талаб қилди. Шухрат унинг телефонидан Аминага кўнғироқ қилди:

— Амина, эсингдан чиқдимми? Тунув кун менга ёқасиз деган эдинг.

май машинасига ўтириб, тўғри Амина билан учрашишга боради. Бироқ Амина сингисига боши оғриётганини Алихўжага айтиб қўйишини тайинлаб учрашувга чиқмайди.

Эртаси куни Алихўжа Амина билан учрашганида:

— Шухратни севасанми? Унинг гаплари тўғрими?! — деб сўрайди.

Амина Шухрат анча вақт яхши кўришини айтиб ортидан юрганини, рад жавобини олгач, тухмат қилиш йўлига ўтган бўлиши мумкинлигини йиғлаб-йиғлаб гапирди. Бундан кўнгли тўлмаган Алихўжа Шухратга кўнғироқ қилиб «учрашайлик», деди.

Ҳаётда шундай инсонлар борки, ҳалол меҳнат қилиб, рўзгор тебратиш ўрнига, бел оғритмасдан мўмай даромад орттиришни, бировларнинг моли, пулини ўғирлашни касб қилиб олишади. Куйидагилар мисолида бунни яққол кўришимиз мумкин.

Т. Марат (исмлар ўзгартирилган) оилали, тиббиёт муассасасида ҳайдовчи бўлиб ишлайди. А. Бахриддин ундан бир ёш кичик, у эса тиббиёт бирлашмасида қоровулчилик қилади. Улардан яна бири Т. Суҳроб эса эндигина ўн тўққиз ёшга қадам қўйган, коллеж ўқувчиси.

Бир куни Бахриддин Маратнинг уйига меҳмон бўлиб борди. Улар спиртли ичимлик ичиб, анча вақтгача ўтиришди. Гап орасида Бахриддин қийналиб қолганини, бири икки бўлмаётганини айтиб, пешонасига муштлади. Марат ҳам нолишда ундан қолишмади.

— Ҳе, ука, уйланиб биз нима бўлдик, — деди у кай-

фи ошиб. — Хотин билан ҳар кун жиққамуштмиз. Ҳали у нарса, ҳали бу нарса, деб асабимни бузади. Сенга шу керакми?

— Барибир... кўчада дайди-майси. Ўз уйингиз, борар жойингиз бор. Меники ит ётиш..., — дея нолиди Бахриддин.

— Шундай дейсан-у, лекин ҳар кун шу аҳвол бўлса, жонга тегиб ҳам кетар экан.

— Агар рози бўлсангиз биргаликда бир иш қилардик, — деди Бахриддин анча вақтдан буён ўйлаб юрган ишининг учини чиқариб.

— Нима экан, — деди мезбон қизиқиб.

Бахриддин атрофга аланглаб қаради. Бундан сезган Марат деди:

— Қўрқма, айтавер, хотиним ошхонада.

— Мен айтмоқчи бўлганим ҳазилкам иш

эмас, — деди Бахриддин. — Эгасиз молларни гумдон қилишга нима дейсиз?

Марат Бахриддинга тик боқиб, бироз муддат сўзсиз турди. Кейин секин деди:

— Таклифингни ўйлаб кўриш керак...

Қисқаси, иккаласи ҳам ўғрилик қилишга рози бўлди. Бахриддиннинг «ВАЗ-2103» русумли автомашинаси бошланажак «иш»да асқотадиган бўлди. Шу тахлит улар Бўзачи қишлоғида бир буқачани ўғирлаб, Вобкент тумана-

ТЕКИН ТЕШИБ ЧИҚАДИ

нидаги молбозорда бир миллион 500 минг сўмга пуллашди. Орадан олти кун ўтгач, «Навбахор» қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудидаги экин майдонидан яна бир қорамолни ўғирлаб, уни ҳам Вобкент туманидаги молбозорда сотиб юборишди.

Кўр кўрни қоронғуда топади, деганларидек икковлонга Бахриддиннинг жиғини Т. Суҳроб ҳам кўшилди. Улар навбатдаги «ов»ни «Бўзачи» қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудида амалга ошириб, фуқаро Р. Файзуллаевнинг бир бош ғунажинини ўғирлашди. Қорамолни автомашинага юклаб, молбозорга олиб боришганида уларни ички ишлар идоралари ходимлари кутиб олишди...

Ҳа, қинғир ишнинг охири вой бўлади. Эгри ниятли бу кимсалар текин тешиб чиқшини суд томонидан тегишли жазо тайинланганидан сўнг тушуниб етишган бўлса ажабмас.

Жасурбек РУСТАМОВ,
капитан.
Бухоро вилояти.

Касбий маҳорат

КУРСАНТЛАР ЎЗARO БЕЛЛАШИШДИ

Республика ИИБ ШТБИХ-га бевосита бўйсунувчи Сержантлар таркибини қайта тайёрлаш ва малака ошириш Самарқанд шаҳар марказида таҳсил олаётган ёнги хавфсизлиги хизмати ходимларининг касбий маҳоратини, жисмоний ва жанговар тайёргарлигини ошириш мақсадида «Энг илғор ёнги хавфсизлиги хизмати ҳайдовчиси» кўрик-танлови ўтказилди.

Унда иккита жамоа ўзаро беллашди. Танлов тўртта – яъни, йўл ҳаракати қоидалари бўйича тест саволларига жавоб бериш, ёнги ўчириш автомобилларига техник хизмат кўрсатиш турлари ва уларнинг бажарилиш тартиби, ёнги ўчириш автомобилларининг сув ҳайдагичларида ишлаш, ав-

томобилни тўғри бошқариш шартлари бўйича куч синашдилар.

Барча шартларни бажариб, энг кўп балл тўплаган 7-гурӯх курсантларининг «Сардор» жамоаси ғолибликни қўлга киритди.

Тадбир сўнггида марказ бошлиғи, полковник Қ. Эр-

гашев сўзга чиқиб, танлов ғолиблари ва фаол иштирокчиларни табриклади ҳамда курсантларнинг келгуси фаолиятларига муваффақиятлар тилади.

Ризамат МАҲАМОВ,
подполковник.
Улғбек СОЛИЕВ,
подполковник.
Самарқанд вилояти.

Спорт *** Спорт *** Спорт *** Спорт *** Спорт *** Спорт *** Спорт *** Спорт *** Спорт *** Спорт

Футбол

ОЛДИНДА ЎРТОҚЛИК
УЧРАШУВЛАРИ

Ўзбекистон миллий терма жамоаси Жанубий Корея ва Япония терма жамоаларига қарши ўртоқлик учрашувларида майдонга тушади.

Биринчи учрашув 27 март куни Жанубий Корея пойтахти Сеул шаҳрида бўлиб ўтади. 31 март куни эса терма жамоамизни Японияда кутишади.

Таъкидлаш жоизки, мазкур ўртоқлик учрашувлари Ўзбекистон терма жамоасига шу йилнинг июнь ойида бошланадиган ЖЧ-2018 иккинчи саралаш босқичига тайёргарлик вазифасини ўтаб беради.

ПАХТАКОРЧИЛАР
«КАРНАВАЛ КУБОГИ»ДА

Италиянинг Виарежжио шаҳрида ҳар йили анъанавий тарзда ўтказиладиган «Карнавал Кубоги» халқаро турнири тақвими маълум бўлди.

Унга кўра, «Наполи», «Верона» ва «ЛИАК Нью-Йорк» жамоалари билан бир гуруҳдан ўрин олган «Пахтакор» ёшлари биринчи учрашувни 2 февраль куни «Наполи» ёшларига қарши ўтказди. Вакилларимиз 4 февралда «ЛИАК Нью-Йорк», 6 февраль куни эса «Верона» билан майдонга тушишади. Нимчорак финал ўйинлари 10 февралга белгиланган.

1-тур, 2 февраль

«Наполи» – «Пахтакор». 19:00. «Узиэлли» стадиони
«Верона» – «ЛИАК Нью-Йорк». 19:00. «Комунале» стадиони

2-тур, 4 февраль

«Наполи» – «Верона». 19:00. «Брешиа» стадиони
«Пахтакор» – «ЛИАК Нью-Йорк». 19:00. «Каванис» стадиони

3-тур, 6 февраль

«Наполи» – «ЛИАК Нью-Йорк». 19:00. «Буи» стадиони
«Пахтакор» – «Верона». 19:00. «Бенелли» стадиони

Эслатиб ўтамиз, 2-16 февраль кунлари 67-маротаба бўлиб ўтадиган мусобақада 1996 йил 1 январь ва ундан кейин таваллуд топган футболчилар қатнашади. Шунингдек, ёши катта уч нафар футболчининг иштирокига ҳам рухсат берилади.

Эркин САТТОРОВ тайёрлади.

Волейбол

ВИЛОЯТ БИРИНЧИЛИГИДА

Наманганда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар ходимлари ўртасида ўтказилган волейбол бўйича вилоят «Динамо» ЖТСЖ биринчилиги қизғин курашлар остида кечди.

Икки кунлик баҳсларда барча рақибларини мағлуб этган вилоят МХХБ ва ИИБ терма жамоалари финалда ўзаро куч синашди. Учрашув ҳаяжонли дақиқаларга бой бўлди. Якуний ҳисобда вилоят МХХБ терма жамоаси ғолиб чиқиб, бош совринни қўлга киритди. Учинчи ўринга ҳарбий қисм терма жамоаси сазовор бўлди.

Мусобақа якунида «Энг яхши ҳужумчи», «Энг яхши ҳимоячи», «Ғалабага бўлган иродаси учун», «Оммавий спортни ривожланти-

ришга қўшган ҳиссаси учун», «Спорт тadbирини ташкиллаштиришда ва ўтказишдаги фаоллиги учун» номинациялари бўйича ҳам ғолиблар аниқланди.

Иштирокчиларни тақдирлашга бағишланган тантанали маросимда вилоят ИИБ бошлиғининг ўринбосари, подполковник Д. Хўжақулов сўзга чиқиб, ушбу мусобақа юқори савияда ўтганини эътироф этди ва ташкилотчиларга самимий миннатдорлик билдирди. Шундан сўнг ғолибларга вилоят «Динамо» ЖТСЖнинг дипломи ва эсдалик совғалари топширилди.

Шавкатжон СОДИҚОВ,
подполковник.
Наманган вилояти.

Мини-футбол

МУСОБАҚА ШИДДАТЛИ КЕЧДИ

Хоразм вилояти ИИБ ҳузуридаги кўриқлаш бошқармаси ходимлари ўртасида мини-футбол бўйича мусобақа ўтказилди. Кескин ва шиддатли кечган баҳсларда 9 та жамоа иштирок этиб, ғолиблик учун ўзаро баҳслашди. Рақибларидан ҳар томонлама устунлигини амалда исботлаган тўртта жамоа финал баҳсларига етиб келди.

Мусобақани кўтаринки руҳда ўтказган вилоят ИИБ ҳузуридаги кўриқлаш бошқармасининг алоҳида милиция отряди вакиллари барча ўйинларни фақат ғалаба билан якунлаб, шохсупанинг юқори поғонасидан жой олди. Ҳазорасп тумани ИИБ туманлараро кўриқлаш бўлими жамоаси ҳам ўйинларни яхши бошлади. Аввал улар шовотлик ҳамкасбларини 8:1 ҳисобида доғда қолдирган бўлса,

Хонқа тумани ИИБ ҳузуридаги кўриқлаш бўлими билан ўтган ўйинда улардан омад юз ўгириб, 3:4 ҳисобида имкониятни бой берди. Натижада ҳазораспликлар учинчи ўрин билан кифояланишди. Мусобақа якунида ғолиблар диплом ва эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Мирза АБДУЛЛАЕВ,
майор.
Хоразм вилояти.
Саъдулла АБДУЛЛАЕВ олган сурат.

Ҳуқуқий маслаҳатхона

БУХГАЛТЕРИЯНИНГ ҲАРАКАТИ ТЎҒРИМИ?

– Менга 2014 йил август ойида 127 000 сўм ортиқча иш ҳақи тўланган экан. Йил охирида эса мени огоҳлантирмасдан маошимдан шу пулларни ушлаб қолишибди. Бухгалтериядагиларнинг бу ҳаракати тўғрими?

Аскар ОМОНОВ.
Тошкент вилояти.

– Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг (кейинги ўринларда – МК деб юритилади) 164-моддасида қайд этилишича, умумий қоидага кўра, ходимнинг ёзма розилиги билан бундай розилик бўлмаган тақдирда эса, суднинг қарорига асосан меҳнат ҳақидан ушлаб қолиниши мумкин.

Қуйидаги ҳолларда ходимнинг розилигидан қатъи назар, меҳнат ҳақидан ушлаб қолинади:

1) Ўзбекистон Республикасида белгиланган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ундириш учун;

2) суднинг қарорлари ва бошқа ижро ҳужжатларини ижро этиш учун;

3) иш ҳақи ҳисобига берилган авансни ушлаб қолиш учун, хўжалик эҳтиёжларига, хизмат сафарларига ёки бошқа жойдаги ишга ўтганлиги муносабати билан берилган бўлиб, сарф қилинмай қолган ва ўз вақтида қайтарилмаган авансни ушлаб қолиш учун ҳамда ҳисоб-китобдаги хатолар натижасида ортиқча тўланган суммани қайтариб олиш учун. Бундай ҳолларда иш берувчи авансни қайтариш ёки қарзни тўлаш учун белгиланган муддат тамом бўлган кундан ёхуд ҳақ тўлаш нотўғри ҳисоблаб чиқарилган кундан бошлаб бир ойдан кечиктирмасдан аванс ёки қарзни ушлаб қолиш ҳақида фармойиш беришга ҳақлидир. Агар бу муддат ўтиб кетган бўлса ёки ходим хўжалик эҳтиёжларига, хизмат сафарларига ёхуд бошқа жойдаги ишга ўтганлиги муносабати билан берилган аванснинг ушлаб қолинишини асоссиз ёки миқдорини нотўғри деб ҳисобласа, у ҳолда қарз суд тартибида ундирилади;

4) ходим таътил олиб бўлган иш йили тугамасдан туриб меҳнат шартномаси бекор қилинганда – таътининг ишланмаган даврга тегишли кунлари учун. Ана шу кунлар учун ҳақ меҳнат шартномаси МКнинг 89-моддаси тўртинчи қисмида (ходим янги иш шариоитларида ишлашни рад этганлиги сабабли), 100-моддаси иккинчи қисмининг 1 ва 2-бандлари-

да (технологиядаги, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишдаги ўзгаришлар, ходимлар сони (штати) ёки иш хусусиятининг ўзгаришига олиб келган ишлар ҳажмининг қисқарганлиги ёхуд корхонанинг тугатилганлиги ва ходимнинг малакаси етарли бўлмаганлиги ёки соғлиги ҳолатига кўра бажараётган ишга нолойиқ бўлиб қолиши), 106-моддасининг 1 ва 2-бандларида кўрсатилган (ходим ҳарбий ёки муқобил хизматга чақирилган тақдирда ва шу ишни илгари бажариб келган ходим ишга тикланган тақдирда) асосларга кўра, шунингдек ўқишга кирганлиги ёки пенсияга чиққанлиги муносабати билан бекор қилинганда ушлаб қолинмайди;

5) ходим томонидан иш берувчига етказилган зарарни қоплаш учун, агар етказилган зарарнинг миқдори ходимнинг ўртача ойлик иш ҳақидан ортиқ бўлмаса;

6) МКнинг 181-моддаси биринчи қисмининг 2-бандида назарда тутилган жаримани ундириш учун.

Иш ҳақини ҳар гал тўлаш вақтида ушлаб қолинган ҳақнинг умумий миқдори ходимга тегишли бўлган меҳнат ҳақининг эллик фоизидан ортиб кетмаслиги лозим.

Юқоридагилардан келиб чиққан ҳолда айтиш керакки, агар сизга ортиқча тўланган иш ҳақи ҳисоблаб чиқариш натижасида эмас, балки қайсидир қонуний ҳужжатни ёки иш берувчининг буйруғини ёхуд бошқа бир меъёрни қўллаш натижасида юзага келган бўлса, бу ортиқча тўлов фақатгина сизнинг розилигингиз билан қайтариб олиниши мумкин. Агар ортиқча тўлов айнан арифметик ҳисоб натижасида юзага келган бўлса, иш берувчи уни қайтариб олиш ҳақида тўлов амалга оширилгандан кейин бир ой ичида фармойиш беришга ҳақли эди. Саволдаги санадан келиб чиқадиган бўлса, бугунги кунда бу муддат ўтиб кетганлиги сабабли қайтариб олиш масаласи фақатгина суд орқали ҳал қилиниши мумкин.

Ушбу саволга ҳуқуқшунос Ҳамидулла ПРЕМКҮЛОВ жавоб берди.

ЎТГАНЛАРНИНГ ОХИРАТИ ОБОД БЎЛСИН!

Ўзбекистон Республикаси ИИВ Фахрийлар кенгаши ҳамда вазирлик Академияси раҳбарияти ва шахсий таркиби ички ишлар идоралари фахрийси, истеъфодаги полковник Тимур Сайтбоевга волидаи муҳтарамаси

Ирина ФАХРИДДИНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси ИИВ Фахрийлар кенгаши ички ишлар идоралари фахрийси, истеъфодаги подполковник

Сапарбой ЖУМАНИЕЗОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзолари ва яқинларига таъзия изҳор этади.

МУНАЖЖИМЛАР БАШОРАТИ

Келгуси ҳафта учун

КҮЙ

Шу кунларда куч-ғайратга тўлиб-тошиб юрасиз. Уларни ҳар доим ҳам фойдали томонга буриш эса мушкул. Янги ишлар бошлагингиз келади. Аммо бошлаган ишингиз мўлжалингиздагидек яқунланиши қийин. Кўнгилсизликларга дуч келмаслик учун унчалик жиддий, муҳим бўлмаган юмушлар билан шуғулланишингизни маслаҳат берамиз. Масалан, спорт ёки уй-рўзгор ишлари билан машғул бўлинг.

СИГИР

Ҳафта бошларида анча чарчайсиз. Чунки аввал бошлаган ишларингизни якунига етказишингизга тўғри келади. Аммо бошқа яна кўплаб ишлар билан шуғулланишга ҳам кучқувватингиз етади. Ҳаммасига улгурасиз. Айниқса, ҳафтанинг иккинчи ярми оилавий муносабатларни яхшилаш учун қулай. Эҳтиросларингизнинг кучайиши бунга ижобий таъсир кўрсатади.

ЭГИЗАКЛАР

Ушбу ҳафта бошларида пайдо бўлган қийинчиликлар режалаштирган ишларингизни амалга ошириш имконини бермайди. Ишхонада юзага келган вазиятни ойдинлаштириш учун анча-мунча куч сарфлайсиз. Олға интилсангиз, масъулиятни ҳис этсангиз, муваффақият қозонасиз. Ҳафта охирида қувончли воқеаларнинг гувоҳи бўлиб, ҳаёт лаззатларидан баҳра оласиз.

КИСКИЧБАҚА

Дастлабки кунларда ўзингизни енгил ҳис этасиз, ҳаётдан мамнун бўлиб юрасиз. Аммо янаям кўпроқ хурсанд бўлишни истайсиз. Ҳафтанинг иккинчи ярмида қаттиқ меҳнат қилишингизга тўғри келади. Ўз олдингизга қўйган мақсадларингизга етишиш шуни тақозо қилади. Айниқса, молиявий фаолият йўналишида, моддий масалаларда қатъият кўрсатасиз. Бу ўз самарасини беради.

АРСЛОН

Молия соҳасига қаттиқ қизиқиб қоласиз. Пул ишлаб топишга берилиб кетасиз. Майда-чуйда ташвишлар сизни бундан чалғита олмайди. Эҳтиёткорликни қўлдан берманг. Қўшимча ҳаракат вариантларини назарда тутинг. Зарур бўлса, ортга чекининг. Айниқса, бирор масалани ҳал этиш керак бўлганда, бир жойда тўхтаб қолманг.

ПАРИЗОД

Ушбу ҳафтада ишингиз бошингиздан ошади. Турли тўсиқларга дуч келасиз. Аммо қилган ишингиздан кўнглингиз тўлмайди. Бехудага куч сарфлаганингиз қолади. Ишхонангизда ўзгаришлар юз бериши, айрим лойиҳаларга пул тикишингиз, янги жойга кўчишингиз мумкин. Қўшимча даромад манбаларини излайсиз. Ҳар бир фойдали кўринган нарсага ишонаверманг. Аввал обдон ўйлаб кўринг.

ТАРОЗИ

Ҳаммаси ўз қўлингизда. Ҳеч кимдан ёрдам кутманг, ўпкаламанг. Биров сизнинг ўрнингизга ишларингизни бажармайди. Кўп ҳаракат қиласиз-у, саёй-ҳаракатларингизда изчиллик етишмайди. Кучингизни оқилона сарфланг. Ўзингизни ўтга-чўққа ураверманг. Режага риоя қилинг. Оғир-босиқ бўлинг. Шошма-шошарлик қилманг. Шунда кўзлаган мақсадингизга яқинлашасиз.

ЧАЁН

Ҳаёлингизда ғоялар, орзу-истаклар кўп. Фақат ҳамма гап уларни амалга оширишда. Ижодий қобилиятингиз бўлса ёки хизмат масъулиятини ҳис этсангиз уларни ҳаётга татбиқ эта оласиз. Бошқаларга, шунингдек ўзингизга берган ваъдаларнинг устидан чиқиш керак. Умуман олганда, сиз учун қулай шарт-шароит мавжуд. Изчиллик билан ҳаракат қилиб, вазиятдан самарали фойдаланиб қолинг.

ЁЙ

Ҳозирча турли тadbирлардан, шовқин-суронли давралардан ўзингизни олиб қочганингиз маъқул. Муҳим ва масъулиятли қарорлар қабул қилмай туринг. Турли музокаралар чоғида ўзаро тушунмовчилик юзага келиши мумкин. Шунинг учун иложи бўлса уларни орқага суриб туринг. Бу бекор ўтиринг дегани эмас. Масалан, келгуси ишлар режасини тузинг.

ТОҒ ЭЧКИСИ

Мақсадни аниқ белгилаб олмай, шунчаки одатга кўра олға интилавсангиз, ҳеч қандай натижага эришмайсиз. Шунинг учун ҳозир дам олинг, куч йиғинг. Ҳафтанинг иккинчи ярмида анча фаоллашиб қоласиз. Тушларингизга эътиборли бўлинг. Майда-чуйда ташвишларга чалғиманг. Куч-ғайратингизни муҳим ишларга йўналтиринг. Шунда ҳаётнинг асл мазмунини англаб етасиз.

ҚОВҒА

Ҳафта сиз учун хайрли бошланади. Жамиятда мавқеингиз мустаҳкамланади. Моддий аҳволингиз ҳам яхшиланади. Янги имкониятлар эшиклари очилади. Ҳафта охирида мунозарали масалаларни ҳал этишингизга, шунингдек муҳим ҳужжатлар устида ишларингизга тўғри келади. Ҳар қандай ҳолатда ҳам қонун талабларига ва одоб-ахлоқ меъёрларига риоя қилинг.

БАЛИК

Сиз воқеа-ҳодисаларга ҳаддан ташқари жиддий тус беришга мойилсиз. Аммо шунга қарамай ушбу ҳафтада ишларингиз секинлик билан бўлса-да, олға силжийди. Аҳволингиз анча ўнғланади. Олға интилиш учун ўзингизда янги куч-ғайрат пайдо бўлганини ҳис этасиз. Шунинг учун иккиланишларга чек қўйинг. Шунда албатта мақсадга эришасиз. Ички сезгингизга ишонинг.

МУСАВВИР ТАБИАТ МЎЪЖИЗАЛАРИ

Туйғулар

Чирой улашсан еру самога, завқ бағишлар сенга хавасла боқиш, Қорбобою Қорқиз қиёфасида дилларга шодонлик олиб келган қиш. Фасллар алмашиб сенга келди гал, ўтинчим покликка бурка

дунёни, оппоқ инжуларинг сочиб оламга. Деразам ойнаси... ҳар кун тонг сахар, турли суратларга тушади кўзим, баттар ҳайратимни оширар менинг — мусаввир табиат мўъжизалари. Болаларга ўхшаб чопгинг келади, ҳай-

киргинг келади гўдаклар каби. Қорбўрон ўйнасанг, толгунча ҳолдан, сўнг чанада учсанг кўзингни юмиб, ўзинг орзу қилган манзилга қадар. Хаёл қандай яхши яшашинг мумкин, алдов не билмаган мурғак гўдақдай. Ростакам

йиғласанг ва ростдан кулсанг, ўткинчи гийбатлар, майда мишмишлар, кўнгилни гаш қилган барча ташвишлар унутилиб кетса ўша лаҳзалар.

Ўрик шохларида очилган гулдек, чайқалиб турибди қор парчалари. Борлиқни оппоқ қор қоплаган маҳал, заминдан чанг, губор тарқалган каби, қанийди, қалбларни араз, гиналар тарк этса бир лаҳза, балки мангуга... Ахир, мўъжиза-ку, қаранг бетакрор, юзларга урилган ҳар оппоқ зарра. Бу пайтни ўтказиш мумкинми ёлғиз, дўстлар дийдорисиз татирми айтинг? Яқинроқ кел дўстим, иккимиз бирга, қорбобо ясаймиз жуда ҳам улкан, бағримизга боссак эриб кетмайди, бизга гапирди эртақдағидай.

Хирмонга барака, халққа мўл ризқ-рўз, юртим осмонига осойишталик, ёшлар юрагига гайрат-шижоат... яна қор ёғмоқда, яхши ниятлар, эзгу орзуларнинг рўёбин тилаб, дуога кўл очар бободехқоним.

Шерзод АБДУСАМАДОВ.

Бу – қизиқ!

ИККИТА КАЛЛА – ТИЛЛА!

Ҳойнаҳой, «Битта калла – калла, иккита калла – тилла!» деган нақлни эшитган бўлсангиз керак. Ушбу нақлда гап икки одамнинг калласи ҳақида кетаяпти. Биз эса куйида бир тошбақанинг икки калласи хусусида тўхталмоқчимиз.

2013 йилда АҚШнинг Сан-Антонио шаҳридаги ҳайвонот боғида икки бошли тошбақа тухумдан чиқди. Унинг битта бошига Тельма, иккинчисига Луиза деб от қўйишди. Ҳайвонот боғига ташриф буюрганлар аквариумда сузиб юрган бу антиқа тошбақани томоша қилишлари мумкин.

Тельма ҳам, Луиза ҳам ўзларини яхши ҳис этишяпти. Тошбақа ҳар иккала оғзи билан ҳам овқатлана олади. Мутахассисларнинг фикрича, икки бошли тошбақалар ва илонларни жарроҳлик йўли билан алоҳида-алоҳида ажратиш бўлмайди – нобуд бўлишади. Улар одатда икки бош билан ҳам нормал ҳаёт кечиришади.

ЁРДАМЧИГА АЙЛАНДИ

Гонконг полициячилари дайди итлардан хизмат итлари тарбиялаб етиштиришга муваффақ бўлишди. Ҳозирда бундай тўрт оёқли жониворлардан учтаси гиёҳвандлик воситаларини аниқлашга ихтисослашган. Агар улар бирор шахс ўзи билан захри қотил олиб кетаётганини сезса, унга қараб ташланмайди, хурмайди. Шунчаки жимгина бориб ҳалиги кишининг ёнида ўтиришади. Полициячиларнинг айтишича, улар ўз вазифасини бажариш бобида зотдор итлардан қолишмас экан.

ЭРИНМАГАН ОДАМЛАР-Е...

Франциялик Элизабет Кляйн тухум пўчоқлари устига кашта тикиш билан шуғулланади. Бунинг учун аввал тухумни заррабин билан кўриш мумкин бўлган катталикда тешади. Сўнг ана шу тешиклардан рангли ипак толасини ўтказишади. Шу тариқа мўъжиза ва и з а в и й санъат асари дунёга келади. Сабрингизга қойиле, Элизабет хоним!

КРОССВОРД

1			2		**	3	4		5
	**	**		**	6	**		**	**
	**	7					8	**	
9			**		**	10			
	**		**	**		**	**	**	
**	11								**
12	**		**	**		**	**	**	13
14			15	**		**	16		
	**	17						**	
	**	**	P	**		**	**	**	**
18					**	19			

Энига: 1. Вилоят маркази. 3. Эйфель минораси жойлашган шаҳар. 7. Транспорт тури. 9. Азалий қўшиқ. 10. Метеорологик кузатишга мўлжалланган ҳаво шари. 11. Ҳарбий унвон. 14. Орзу, истак. 16. Спорт тури. 17. Кино ва театр актёри, Ўзбекистон халқ артисти. 18. Пойга спорти. 19. Мусобақанинг бошланиши.

Бўйига: 1. Катъий ваъда, онт. 2. Бирор ҳудудга хос тил. 4. Шеъринг вазн. 5. Саудия Арабистонидаги шаҳар. 6. Миллий цирк санъати тури. 7. Ўзбек халқ достони. 8. Ўзбек кимёгар олими. 12. Спорт соврини. 13. Далил. 15. Ўқув машғулоту. 16. Юк машинасининг ён девори.

Ҳусан ОРИПОВ тузди.

О‘ЗБЕКISTON
RESPUBLIKASI
IV BIRLASHGAN
TAHRIRIYATI

Bosh muharrir o‘rinbosari –
Qobiljon SHOKIROV
Mas‘ul kotib –
Rahmatilla BERDIYEV

MUASSIS:
O‘ZBЕКISTON
RESPUBLIKASI
ICHKI ISHLAR
VAZIRLIGI

Navbatchi –
Inomjon RAHIMXO‘JAYEV
Sahifalovchi –
Zokir BOLTAYEV
Matn ko‘chiruvchi –
Gulnora SODIQOVA

TELEFONLAR:
231-33-88;
Faks: 255-31-39.

Tahririyat
hisob raqami
2021000900447980001,
MFO 00420.
ATIB
«Ipotekabank»
Mirobod
tuman bo‘limi.
INN 200637499.

Tahririyatga kelgan qo‘lyozma
va suratlar egasiga qaytarilmaydi.
Nashrimizdan ko‘chirib bosil-
ganda «Postda»dan olinganligi
ko‘rsatilishi shart.

«O‘zbekiston» nashriyot-matbaa
ijodiy uyi bosmaxonasida chop
etiladi. Korxonaning manzili: Alisher
Navoiy ko‘chasi 30-uy.

Gazeta haftaning shanba kuni chiqadi.

Gazeta O‘zbekiston Matbuot va axborot agentligida
2007-yil 11-yanvarda 0120-raqam bilan ro‘yxatga
olingan. Buyurtma №S-2004. Bosilish – ofset usulida.
Hajmi – 4 bosma taboq. 69641 nusxada chop etildi.
Obuna raqamlari: Yakka tartibda – 180. Tashkilotlar
uchun – 366. Bosishga topshirish vaqti – 22.00.
Bosishga topshirildi – 21.00. Bahosi kelishilgan narxda.

**MANZILIMIZ: 100070, Toshkent,
Shota Rustaveli 1-berk ko‘chasi, 1-uy.**